

GÁRDONYI GÉZA

TAPASZTALATOK

**VAGYIS MÁS SZÓVAL
AZ NAGY KIÁLLÍTÁSON
SZÖRZÖTT
TAPASZTALATOK.**

**Irtam én magam
GÖRE GÁBOR
bíró úr.**

Ebből a könyvből ez immár a harmadik eresztés.

**Nyomtatták ebbe az esztendőbe
SINGER ÉS WOLFNER
könyves bóttyába kapkodható.**

TARTALOM

Előre eresztött beszéd.
Adassék ez a levél az tekintetös
Kokas Mártony ulyásátsináló urnak
Végröndölet.
Levél az Mártony úrnak.
Lyelöntés az gőzferedőrül.
Lyelöntés a zebédrül.
Lyelöntés az kiállításrul.
Lyelöntés az régi Budavárrul.
Utazás a mönnyek országába.
Tapasztalat a Pokolba.
Lyelöntés az nagy parádérül.
Az dohánynál.
Tapasztalat a kávé Babilonyrul.
Más.
Lyelöntés az nagytanácskozásrul.
Tapasztalat a sejmös babilonyba.
Az föld alatt való veszödelöm.
A bányász babilony mög a rabok babilonnya.
Tapasztalat az aranbul való babilonyba.
Az panyorokrul való tapasztalat.
Lyelöntés a hazáér való szenyvedésrül.
Lyelöntés a zuly hidrul.
Tanálkozás az Bartzával.
Tisztótt Kokas Márton sógor ur.
A borbéjznál való tapasztalat.
Az ápfogról való tapasztalat.
A Hunyadi apánk várába szörzött tapasztalatok.
Tapasztalat az faluba.
A ziró gráfrul mög a zátrézi kutrul való tapasztalat.
Levél.

Előre eresztött beszéd.

Hogy ím az első könyvemet úgy széjjel kapdosták, mintha nádmézzel készült volna, noha együgyű dógok is tanálkoztak benne, mégis tisztösségöt szörzött neköm. Mondok a zokosabb dógokrúl is összeve eszkábálok valami könyvet, a kibúl tanulhat az magyar, mert sok tsudálatos és álmélkodásra méltó tapasztalatot szöröztem én az nagy nemzeti kiállításon és én nem Bolond Istókként kukkantottam mög az kiállítást, hanem tövirül högyire, ahogyan bíró urnak illik és akárhányszor élet veszödelömbe is forogtam, mert etzör a kötélén is föleresztöttek, etzör az pokolba is lyártam, amit sohse hittem volna, hogy eleventen mög fordulhatok benne ámbátor 50-ven krajtzáromba került mög az tzigányér is füzettem.

Én bizony végig ünnepöltem a zegész nemzeti ünnepöt, noha fél esztendejig tartott, és láttam a kirájt is, kirájnét is és sok nagyméltóságu urakat mög az haza koszorus költőjét Jókai Mórt, noha épp akkor nem vót rajta, mög mindönkit, Pósa Lajost is és vótam az rátz feredőbe is, hogy a zisten süjessze el, mert ellopták benne az gatyámat.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok.

*Göre Gábor
bíró úr.*

Adassék ez a levél
az tekintetős Kokas Mártony ulyásátsináló urnak

Tisztótt Kokas Mártony uram lyó egésségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá, hogy az barom-doktor nálunk lyárt, hát aszondi mér nem ereszt kend egypár levelet az Kokas Mártonynak is, mondok minek az annak, nem ért az a bötühön, noha sógorom és a falamiába majdnem mindönki irástudó, a féleségömet kivéve.

Aszondi erre nem az nyuládi tsordásról van szó, hanem arrul a Kokas Mártonyról, a ki képpel tziírázott ulyáságot tsinál Budapestön, ügön lyelös embör.

- Kokasnak hijják? mondok.

- Annak, aszondi.

- No mondok, ha Kokas, hát akkor a mi hadunkból való, tsak az a kérdés, hogy a Beretvás Kokasokból való-e vagy a Szabó Kokasokból, ámbátor mind egy kutya, tartani köll a sógor-ságot, ugyis tsak én magam vótam úr eddig az nemzetségünkbe, és hát úgyis ekkis fótót ejtött ralytunk az Bali Miháj sógor, a hóhérsággal.

No ügön mög örültem és hát nemsokára szömbe is tisztölhetöm, mivelhogy a község engöm defetál föl az kiállításra mög a Durbints sógort, a Kátsa is föl akar velünk gyünni, de Durbints sógor aszondi, hogy ő tsak akkor jár tzigánnyal ha a tzigány mögötte hegedül.

Mer azér gyünne a Kátsa, hogy az fiját kimuzsikájja a kaszárnnyából, a Józsep főhertzegnek akar muzsikálni. No fótozi is mán az piros nadrágot.

De most mán abbahagyom a zirást, mert tróba lösz a paksióból, a kibe én löszök az Jézus, aminthogy mán husz esztendő óta nem is löhetött más, mivelhogy én tudok legvastagabban éneköltni az faluba, még az bika se vastagabban.

Hát abba maraggyunk tisztótt Kokas Mártony uram, hogy az kiállilásról való tapasztalatokat röndre mögirom a zujságjának, akkor legalább a kösség is mögolvashati mikor möre tapasztalkodok, és a zegész ország tanulhat a zén tapasztalásaimbul, mert én az kiállitáson mindön babilont sorra eljárók, valamint az panarámákat is, mejhöz hasolló lyókat kívánok.

Göre Gábor
bíró úr.

Igazis:

A kiráj előtt lyáro bandáriumba münk is beállanánk, hát szörkessze ki, hogy mikor gyön üfölsége, továbbá hogy egypár szép rámás tsizmát ki csinál ott legótsóbban?

Fönti
bíró ur.

Még valami:

A feleségöm egypár tsolkot küld az sógor asszonynak, mivelhogy ő bizonyosnak tarti az sógorságot, mer aszondi ha Kokas, bizonyossan rokony, hát mondok mögirom, mert ha véletlenül nem rokony is, mégis rokony, ha a zembör rokonynak érzi.

Többet is irnék, de a tehenem most fogott hozzá az bornyadzáshon, mejhöz hasolló lyókat kívánok

Fönti.

Végröndölet.

Testömet ajálom az istennek, lölkömet a földnek, vagyishogy mögfordítva, nem azér pedig mintha szalmán vónék mán, hanem mert elvégeztük, hogy az ezöredik esztendő megünnepelésén münk is ott lögyünk, mert úgy dukál, hogy ott lögyön mindön magyar embör a ki ott löhet. Lám Árpád apánk Ázsiából is elgyütt, az pedig messzebb vagyon mint Lepénd, mög a többi, mégis mindönki nem löhetött, mert hát a járást se tuggyák, oszt úgy elbódulhatnak abba a röngeteg nagy városba, mint a zegér a tarisznyába, mert ott még az nap állása is más, mög aztán magam is tsak az szengöllér högy után igazodok.

Pedighát én mán vótam mindönfelé még a búzeonyba is, ahun a nagy ebatta álgyuk fekszenek a zudvaron, a kivel még az honfoglalók lüvödöztek.

Hát mondom, minekutána így elvégeztetött, hogy a félesztendejig tartó nagy ünnepöt végig ünnepőjjük az kösség nevibe már mint én Göre Gábor bíró ur mög a Durbints sógor eskütt, hát röndbe akarom hagyni a kösségöt is, a házamat is, mer vagy élünk, vagy halunk, az is mög löhet, hát ép elmével így röndölközök:

1-löször a bírói hivatalt hagyom az Katufrék sógor hejöttes bírónak, röndöt tartson míg oda löszünk embörbe, jószágba. A zadót hajtsa bé és a pizöket rakja bé az jukon, a kit vágattam az kösség ládjának az tetejin, de az jukat se ne tágitsa, se ne hosszabbítsa, úgy hogy abba senki gazembör keze belé ne férjön és tögyön igazat a mögkülömbözök között, az Salamony kiráj böltessége szörint, ha pedig tzigányra ütközik panasz, hát azt ki se hallgassa tsak tögye az tömlöczbe, mert bizonyos, hogy nints hamisság nélkül.

2-szor, mivelhogy a zannyukom mögen nemzetszaporító állapotba vagyon, hát, ha fiú löne, a mit az zisten engeggyön, Árpád lögyön a neve vagy Zoltány, de Taksony sömmi esetre se, ha pedig leány, a mitül a zisten őrizzön, hát Zsófi is löhet, mivelhogy az Árpádné nevit nem tuggya se a kántor se a pap.

3-dszor az lovajimnak röndösen aggyatok és vigyázzatok, hogy rá ne kapjanak az lutzernára, kivált mikor harmatos és az bábájér rögvest hajtsatok.

4-dszer itthunmarad egypár tsizmám, abba pünköske mög úrnepkor elmöhet a kisbíró az templomba, de utánna mingyár szögge akaszsa.

5-dsör, ha az végrehajtó gyün, fő köll világositani, hogy ünnepön nem szabad a pógárt egzekválni, mert most félesztendeig mindig ünnep vagyon.

A többit tuggya a zannyuk.

És ha a Zisten kiszólítana távollétöm alatt a zárnyékvilágból, hát akkor az a másik végröndölet beszél, az kösség ládjába, a kults a dörökamon lóg, az tisztösség madzagon.

Kelt itthon Szent György napján

Göre Gábor
bíró úr s. k.

Levél az Mártony úrnak.

Tisztót sógor ur lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok és ezt a pár soraimat írom az monori bakter úrnál, de hogy ne az farkán kezgyem az dógot, hát ügön szépön főkészülöttünk, én a zuj tsizmámba, a Durbints sógor mög a zuj szűrbe, a Kátsa mög honyvéd nadrágot huzott a bolond, a Szütyő Imrétül vötte egy libán és piros bársony fótót vetött az bötstelen részire mög a térgyire, mer aszondi, hogy a Józsep főhertzeg ű szentsége elé nem möhet másképpen.

- Hát van-e kötség a zútra? mondok.

- Honne vóna.

- Mondok mennyi?

- Aszondi 9-entz forint, mert egyet itthun köllött hagyni, hogy lögyön a nyárra kötsége az tsaládnak is.

Hát akkor tuttuk mög, hogy elatta az szürkét, no ölég lyól.

- Mondok hallódé Kátsa annyí pizzel nem lyárhatod mög Budapestöt.

- Ej, aszondi, hát honne, iszen békalandozstam mán a zsegsz világot Orsovájig meg Degellő-ig, ahun az királyné rezsedenciája vagyon, egy krajtzár nélkül is. Nem köll az tzigánt féltetni amíg hedegü van a hóna alatt.

No erre félrehivom az Durbints sógort, mert ő is 100-áz pöngővel indult, én is az kösség kötségín, és az salyát vagyonombul is 3-rom forinttal, mondok sógor el köll rejteni az pizünket, mert a Kátsa nagyon bötsületös tzigány, de ahun malatz van vagypedig piz, ott egy tzigány se bötsületös.

- Aszondi tögyük atskóba ö. m. a f. az kebelünkbe.

- Mán mondok akkor inkább maraggyunk a zösi szokásnál mert nintsen külön bugyelláris az tsizmánál.

Aztán kikisért a zsegsz falu az határig, a zannyukom alig tudott tülem elszakadni, hogy aszondi, az halálomat érzi.

Mondok ne féjj attul tyúkom, azér van esze a zembörnek, hogy vigyázzon magára. Aztán a tsízió is azt mongya rúlam nagy öregség végén fogok én möghalni.

De azér hullt az könyve, magam is majd elkámpitorsottam.

Mondok aztán az vasuti ablak előtt, no Kátsa itt mán lötöhetöd a lovad egyik lábát.

A Kátsa nagy alkudozásba fogott de a vasuti tiszt bétsapta a zóra előtt a zablakot, hát mögen várt az Kátsa, aztán hogy egy kertész gyerök jegyöt vátott, hát ű is azt vátott.

Hát oszt emiatt zavargatott a kanbakter ur bennünket a zsegsz uton. Mer aszondi nem vagy te gyerök tzigány, - de aszondi a Kátsa a gyerökömhő utazok, aszondi a kanbakter az nem mindögy. Oszt éngöm erőltetött, hogy fizessek a Kátsa hejött. Utójjára is kiszöktünk Monyoron az bagonybúl, mert mögtuttuk, hogy onnan gyalogszörrel is be löhet mönni. Mondok, hát gyerünk akkor gyalog, oszt hogy könnyebben essék a gyaloglás, muzsikájjon a Kátsa az hátunk mögött egész Budapestig. Ugy is lött.

Lyelöntés az gőzferedőrül.

Tisztótt kösség lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánunk, mink is egészségösek vagyunk, mög a Kátsa is és ezönnel mögkezdöm az tapasztalatokrul való lyelöntésöket, hogy lássa az kösség mikor hun lyárunk, és okujjanak az mi leveleinkbül az maradékaink is.

Hát hogy elfogyott az dohányunk, mondok a sógornak, ihol az tarafik, tötlessük mög az atskónkat ekkis budapesti dohánynyal, igaz, hogy annyit pélpáztunk a zúton, hogy a Kátsa pofája möte ez világon van nem szotyogtatott annyi lyó bagót.

Hát ott lóg ám a falon egy nagy nyomtatott bötüs tzédula, hogy aszondi *gőzferedő 35-öt* x. Mondok a kisasszonnak:

- Kisasszony mi vóna az a *gőzferedő 35*?
- Hát aszondi mögfürödhetnek kentök 35-öt pizér a gőzbe.
- Mondok sógor fürdött-e mán kend gőzbe?
- Aszondi hirit se hallottam.
- No mondok, akkor ezt mög köll tapasztalni. Hát hányan fürödhetünk ezér a pizér?
- Aszondi tsak egy embör.
- Ki gondóná, mondok, hogy ijjen dörága a gőz itt Pestön. Ha ótsóbban adná, mögfürödnénk hárman is.

Nem atta, hát vöttünk a Kátsának is, mivelhogy ű is nagyon szerette vóna mögtróbálni, hátha használ az hideglölésrül, majd lemuzsikáli az kösségnek.

Fél napi járás után rá is akattunk, mögmutatta egy rëndér, ki is vót irva a házra, hogy rátz-feredő. Mondok nem ezt keressük mink, hanem az magyar feredőt, hát aszondi, ez a. Mondok tud-e valaki közülünk rátzul? de senkise tudott. Mondok a Kátsának bizonyosan temiattad attak rátz jegyöt, de mán mindögy ugy se tanájjuk mög a kisasszonyt.

Hát aztán bévezettek minket egy ügön nagy szobába, aki mögen tele vót sok apró szobával, ki vót nyitva mind.

Hát aszondi az fördös úr, itt vetközzenek le kentök.

Nézögettük a kis szobát, hogyan férnénk bele hárman, de hiába tróbátuk, akár én möntem előre akár az Durbints sógor, egynél több embör nem fért belé állva se.

Aszondi az fördös úr, bizony még szétnyomik, hát ne egybe szorujjanak, hanem mindegyik külön.

Hát aztán úgy vetköztünk le.

- No most mi lösz?
- Hát aszondi az fördös úr, mit akarnak, ott a kis nadrág, huzzák föl, oszt attak olyan vörös-forma vászonbül való alig-nadrágot, de egyiknek se vót szára.
- Hiba van itt, kiáltom, kis gyerök nadrág ez.
- De aszondi bizony embör nadrág.
- Mondok hát hun a szára, aggyák ide a szárát is.

- Aszondi, hogy ez vizi nadrág, hát tsak fölhuztuk. Oszt mondok: Mőre tartsunk?

- Aszondi, tsak gyűjjenek utánam.

Hónunk alá vöttük az tsizmánkat, aztán möntünk.

- Aszondi mit akarnak kentők az tsizmákkal?

- Mondok ezt nem hagyjuk itt, mivelhogy ebbe tartyuk a pizünket.

Mögmagyarázta aztán, hogy bátran ott hagyhattuk a tsizmát, mert be löhet zárni a zajtót, a kútsot mög rá löhet kötni a vizi nadrág madzagára.

Az ám mondok, de hogyan tanálunk vissza! Akkor mutati, hogy szám van mindön ajtón. Mondok sógor, ezt a három számot mögtösszük az rutliba, ha addig lába nem kél az tsizmának.

Bévezettek egy szobába, akinek a közepin egy nagy ménkü medöntze vót, oszt abba evitzkél mán ennéhány ur féle.

- Mondok aggyisten lyó napot, lyó förödést.

- Fogaggy isten mongya az egyik a szeplős vörös úr. No tsak másszanak a vizbe. Hát hová valók?

Ilyen barátságos vót.

- Mondok én egy tsöpp gőzt se látok, holott gőzrül beszélt az tzédula.

- Aszondi amott van az a második szobába.

- Mondok gyerünk oda.

A vörös ur vezetött. Hát ojan gőzbe vótunk, hogy se láttunk, se hallottunk benne és ha tyúkok vónánk, hát lömönt vóna rülünk az toll. A Kátsa ki is tartotta a felyit a zajtón. Mink pedig befogtuk órunkat szájunkat, hogy mög ne fullaggyunk. Ilyen veszödelöm!

No aztán láttunk egy rézbül való nagy buzogányt a földön. Aszondi a zur emejje mög kend, mögemelöm, hát ugy rázott mint a fene.

Mög ögy hejön úgy szakatt a nyakunkba a hideg zápor, hogy majd halálra dermettünk tüle, aztán hogy nagyfárattan egy székre ütetött a vörös ur, hát ott mög alúról főfelé vert a hideg zápor. No erre mán ügön kívánkoztunk kifelé.

- De aszondi a vörös ur, addig nem löhet, mig ki nem dörgölik kentökbül a nyavajára való hajlandóságot.

Ráfektettek bennünket három faasztalra, ott össze-vissza maritskáltak, no az Kátsa mindögyre sikitozott neveltibe, de nem eresztötték el, hát így még a szülő anyánk se mozsdatott mög soha úgy, mint ezök a rátzok.

Igaz, hogy dörága vót, de ügön mögéerte, kivált a tsiklándozás.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr s. k.

Igazis mongyák el otthun az Mitetszik zsidónak, hogy a zű sógora vót a za vörös.

Lyelőntés a zebédrúl.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá hálaistennek az követünket is megtanáltuk, de aszondi a zinas, hogy nem ereszt bé addig bennünket, míg oda nem aggyuk az kártyánkat.

Mondok magamba, mit akarhat vele, de hát tsak előhuztam a belső zsebömből oszt mondok, itt van mind a 32-ttő, csak a tök gyesznő hejött van még 1-gy tök hetes, mer elveszött.

Oszt aszondi a zinas nem ijen köll.

- Mondok, hát csak mondja mög a méltóságos urnak, hogy nints más.

Oszt ahogy ott felesölünk, hát etzör tsak kilükken a nagyságos ur, oszt aszondi tessenek bejjebb, te Kátsa tsak maraggy ideki.

Mivelhogy a Kátsa sose vót választó mög nem is lösz.

Aztán aszondi mi lyáratba vagyunk, hát mondok: az Kátsa tzigány végett keressük a Lyózsep főhertzegöt, hun lakik, hát aszondi várni köll, mivelhogy most odahaza van és a tavaszt veti, különben aszondi beszélhetünk errül majd ebéd után, avval odavezet a zasztaláhon. No ijen lyó embör.

Egy tál kirántott hust is hoztak, annak is mögfeleltünk, de mondok hun vöttek nagyságos ur ennyi korai tsirkét, van ez 100-áz is, mert tsupa tzombja vót.

- Aszondi nem tsirke ez, hanem béka.

Erre a Durbints sógor se szól se beszél, hanem ki kotzog a szobából. Neköm is etzeribe mozogni kezdtek az békák az gyomromba, hát mondok isten álgya mög nagyságos ur mert ügön silyetünk. Hát osztán el is sijettünk.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr s. k.

Lyelöntés az kiállításról.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok az községnek és hála istennek mink is egészségösök vagyunk, továbbá hogy im engöm mindig mezitlábosan szörkesztenek ki az Kokas Mártonyba, hát azt ügön röstellöm, de nem egyébér van az, hanem hogy az a kép az könyvemből való. Azt magyarázi pedig az a kép mikor botsánatot kérök, hogy a nagy meleg milyatt mezitláb irok, de e tsak etzör történt, máskor mindig főhúdom a tsizmámat, mikor levelet irok.

Továbbá mondok a sógornak forduljunk ki az kiállításba, nézzük mög hogyan készül. Aszondi a röndér tsak üjjenek fő az villámos bagonyra, igényöst oda vüszí kentöket.

Mondok a sógornak takarékoskoggyunk, ölég ha a zútat tuggyuk, a sin mellett is elballaghatunk. Hát úgy is töttünk.

Ahogy kiérünk a város erdejibe, hát látyuk ám egy hejön, hogy ki vagyon írva, *KERÉK-pár iskola*.

- Mi löhet az a kerékpár sógor? - mondok a Durbintsnak.

- Aszondi nem löhet az ögyéb, ö. m. a f. mint az a zördöglova, akin odabe szaladgálnak.

Hát akkor látom a kerítésen át, hogyan gurulnak futkároznak idestova a zurak, mert most ügön divatba került és nem ögyéb az a zördögló, mint két kerék, közbül kutorog a zur, a lábával mög hajti a kereket, bennünket tennap is majd leütött egy ijen, de szöröntsére tsak a szüröm alá futott.

- No mondok, most értöm mán, hát itt tanitik a zördöglovakat, de mán lyól is mönnek.

Aszondi a Durbints sógor ha ű nem szégyöllené, a zurak milyatt, hát vünne az kösségnek mutatóba.

- Mondok sógor, a zurak milyatt ne szégyöjjük magunkat, mert mink is urak vagyunk, azok pedig möglöhet tsak borbéjlegényök.

Hát bémöntünk.

- Mondok a gazdának aggyisten jónapot.

- Aszondi mi köll?

- Hát mondok van-e mán ojan lyól kitróbált kereke a mejik nem veti le a zembört.

- Aszondi, hát tudnak?

- Mondok mögtróbájjuk, még pedig tróbájja mög először a tzigány. Aszondi a Kátsa ű szívesen mögtróbáli.

Hát alig ült föl rája a Kátsa, mingyár lefordította üt az kerék.

- Aszondi a Kátsa ez nem lyó.

- Debizony lyó feleli a zembör, avval föl pattan a kerékre, mögy, mint a zisten nyila.

Mondok, ezek mán össze vannak tanulva.

- Aszondi a Durbints lessük mög a mestörségít ö. m. a f. kend a zegyik lábára vigyázzon én mög a másakra, majd kitanujjuk a huncutságát.

Hát én mingyár észrevöttem, hogy ötzörre nem köll mind a két lábbal nyomkonni az kereket, hanem alkalmasan fővátva.

- No mondok, most én tróbálkozok mög. Lötöttem a szürömet mög a tarisznyámat, oszt fölültem. Négyen is fogták alattam az kereket, mégis kibitojodott az alúlam, oszt ugy neki dobintott az kerítésnek, hogy majd kiütöttem ralyta az fejemet.

- No aszondi a Durbints sógor én mán mög se tróbálom ö. m. a f.

- De aszondi a nimöt, tróbájja mög kend is.

- Ölég, aszondi a sógor, ha a biró sógor mögtróbálta.

- De hátha kendnek jobban sikerül?

- Mán hogy sikerülne neköm, mikor ú a legokosabb embör a faluba ö. m. a f.

- Mondok nem a zészbe van a hiba sógor hanem abba, hogy a beletzipédnek tsak kettő a kereke.

Minekutána ő is égnek rúgta az patkóját.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

Lyelöntés az régi Budavárrul.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mink is elmentünk mályus 2-sodikán az kiállításra, hogy möglássuk, hogyan nyiti mög az kaput az kiráj, de mán akkor nyitva vót, pedig még 8-tz óra se vót, és azt mondták, hogyha nyitva van is az kapu, de az nagy parádé tsak eztán következik.

Hát be akartunk mönni, aztán aszondi a zajtón álló ur, hogy aszondi gatyába nem löhet oda mönni, a hun az kiráj vagyon, hanem vagy farakkba, vagy magyar ruhába.

- Mondok hát az gatyá talán nem magyar ruha?

Aszondi a Kátsa, akkor engöm béereszthet, mert piros nadrágba vagyok.

De ütet se eresztötték be.

- No mondok, hát mögen hazuttak a zulyságok, hogy nemzeti ünnep vagyon, mert az parasztot nem eresztik be, pedig az paraszt is nemzet talán.

Vagy az is möglöhet, hogy tsak akkor nemzet mikor képviselöt választ mög mikor adó köll.

Hát nem is láttuk a parádét tsak az Kátsa látta a fahögyrül.

- Mit látsz? mondok.

- Aszondi ügön sok nimötöt látok aztán közte egypár piros nadrágost is, asok vagy hertsegök, vagy tsigányok.

Hát tsakugyan nimötök vótak, mert kihallatszott, hogy az trombitákon az gottár hallode nótát fujták.

- Mondok egy röndérnek, hun löhetne valami kis tapasztalatot tönni, ha mán ide tilos az belépés, hát aszondi mönnyenek át kentök ide a szomszédba, itt vagyon az régi budavára.

- Hát mondok, mit löhet ott látni?

- Aszondi mindön ugy van ott mint ezelött 300 esztendővel, eleven törökök is vannak benne.

- Mondok, hogyan maradhattak mög ennyi ideig?

- Aszondi bizonyosan lyófajta borokat ittak.

- Hát ki hitte vóna, de igazat beszélt hanem ügön sok vámot köllött fizetni, fejenkint 30 krajtzárt, aszondi az Kátsa ne búsujjunk majd helyre üti ű valahogy ezt a nagy költségöt.

No itt mingyár lyól érozttuk magunkat, mert ha a házak nagyon régijek is, de ősapájink ügön okosak, mert mindön ház kotsma benne.

Mondok ahun az templom, hát oda mönnyünk legelsőbben, aztán mög is tisztöltük az török templomot egypár miatyánkkal.

Útközbe egy akkora katonával tanálkoztunk, hogy alig értünk az dörökájig.

- Mondok hogy tudott így mögnyőni katona úram.

- Aszondi ű még az régi óriások falamiájából való.

Aztán kezet fogott velünk, ügön barátságos vót és azt monta, kinájjam mög az kulatsombúl. Hát egy korty vót neki az egész.

No mondok, még szöröntse, hogy az kulatsomat el nem nyelte. Oszt aszondi a Durbints: bözzög möglyárná az kösség, ha ekkora katonákat kovártélyoznának hozzánk.

- Mondok aztán fönszóval, a lovát is szeretnénk látni.

- De aszondi az mán mögdöglött, no nem kár érte, mondok, mert dörága löhetött a zeltartása.

Aztán azt kérdözte, hogy láttuk-e mán az *fakért*?

- Mi a tsuda az? mondok.

- Aszondi ojan embör aki egy hónapig ébren van, egy hónapig alszik, most éppen alszik.

- Mondok ezt mögtapasztajjuk.

Hát tsakugyan ott alutt egy kis házba.

Hogy im magunk vótunk tsak mellette, aszondi a sógor:

- Tzigány ez ö. m. a f.

- Mondok magam is ugy véleködök. Valami huncutság van itten.

- No aszondi a sógor, mögtróbájjuk hogy igazán alszik-e?

Avval beleverte a pipájából a tüzes hamut a fakér markába.

A fakér erre megköpdöste az markát oszt bétötte az bagót.

- Andajiló kámló ámál! serbus more! - mondja akkor az Kátsa.

No akkor főnyitotta a szömit az fakér oszt aszondi az Kátsának:

- Hogy kerüs ide sógor? tsákhogy ekkis bagót áttátok majd megvestem mán a zsunalomtul.

No aztán hogy beültünk barátkozni az törökökkel egy tsárdába, hát a Kátsa magunkra hagyott, tsak a szállásunkon tanálkoztunk újra este.

- Mit hoztál? mondok.

- Aszondi még nem tudom, mert ajándék.

- Kitül mondok.

- Aszondi a zóriástul.

Kibonti a kendőt, hát akkor láttuk, hogy a zóriás nadrágja.

No ijen gazembör. De vissza is kergettem vele.

Továbbá hogy másnap mögnyillott az kiállítás, hát nem akartak bennünket beeresztteni, aszonták fizessünk előbb 50-ven krajtzárt.

- Mondok mér fizessünk, mert tisztótt ur, ha füzet a zembör, hát tudni köll, hogy mér füzet?

- Hát aszondi azér köll fizetni, mer ingyen nem eresztjük be kentöket.

- Mondok hát mér nem eresztenek be ingyen, holott ugy hallottuk, hogy ez nemzeti kiállítás, mink is a nemzetbül valók vagyunk.

De nem engedött a nimöt.

- Hát üsse mög a zisten nyila, ha muszáj, hát muszáj, de a tzigányér kevesebbet számitsanak.

De nem vót irgalom az Kátsa iránt, hát ijen fene dörágán jutottunk bé az kiállításba, maj kiveti az Kátsa vájogba a zü kötségit az kösségnek.

Mondok a Durbints sógornak, hát sógor hova mönnyünk legelőször?

- Hát aszondi legelőször is az tengőri pannarámát tapasztajjuk mög ő. m. a f., mert én még tengőri állatot egyebet se láttam mint tengőri malatzot.

- Tisztótt ur, mondok egy úrnak, möre van az tengőri pannaráma, hát asszondi arra igényösen lyobbfelé, hát mingyár mög is láttuk ám, hogy egy nagy duzzadt hal ott fekszik az ház tetején, kifekütt sütkérezni a zebatta, de az akkora hal vót ám, hogy bivajnak is nagy lött vóna.

- Aszondi a sógor, mi löhet a zoka, hogy nálunk ekkora halak nem terömmek?

- Mondok löhet ám, hogy nálunk is terömmne ekkora, ha vóna az fajtájából, de nálunk kifognák mán kitsi korán.

No hogy beváltakoztunk, hát láttuk ott a zegész tengört, az tengőri férgekkkel együtt ott izögtek-mozogtak a nagy üveg iskátujákba a vízbe aztán láttuk ott a tengőri lónak az tsikóját is, no hitvány kis tsikók alig nagyobbak a zujjárnál, aszondi a Kátsa ennek a lova se löhet lyóféle, aztán aszondi itt ű pizt is kereshetne, ha itt vóna a gazda, mer vak az egyik tsikó.

Hanem bözzög pókokat láttunk akkorákat, mint a jól möghizott sárga dinnye, fene a förtelmes férgit, és aszondi a Durbints, hogy hun vannak a tengőri legyek, a mikkel ezek a pókok élnek, de ijent egyet se láttunk.

A sok férög között még két igazi hal tetszött legjobban és aszondi az magyarázó úr, hogy tuggyuk-e mi az?

- Honne tunnánk mondok tengőri ketsöge.

- No aszondi ugyan eltalálta kend, hogy papnak nézi az bikát.

- Hát micsoda?

- Aszondi embörevő tzápa.

- Mondok higgye a ki hiszi, hogy ekkora kis hal mögögyék egy embört.

Mert akkora mint egy lyó tséve kukoritzá.

Erre oszt mögmagyarázta, hogy ez még kölyök hal mind a 2-tő.

- No mongyuk erre, hát akkor agyon köll verni ezt mind a kettőt még idejibe, hogy vesszön ki az magja is a gonosznak.

Itt aztán vót egy hajó forma is.

- Mondok mi az? tisztótt ur.

- Hát aszondi az a Galambos Kristóf hajója.

- Ki az? mondok.

Hát aszondi avvót, aza zúr aki az Amerikát főfödözte.

- Mondok nem löhet ez igaz.

- Mér aszondi.

- Mer ha elsüjett nem juthatott oda.

- Aszondi visszafelé vót ez a baleset.

- No mondok nem tsudálom, ha ijen hitvány vót az hajó.

Mutatott aztán eleveny spongyiát is, de eleveny grétát nem tudott mutatni.

Hogy im ott ránk estélődött, mondok gyerünk valahova vatsorázni, aszondi a Kátsa gyerünk az falu végire oszt piritsunk szalonnát, mert mink is olvastuk ám, hogy mijen dörága a zélet a kiállításba, pedig a Kátsa mindig letagadta a maga portzijóját.

Hát lyó soká möntünk egy alkalmatos hejön aztán letelepöttünk. A Kátsa tüzet bagzott, oszt előhuz ám a köpönyeg alul két dörék halat.

- Hun vötted mondok.

- Aszondi a Kátsa a maga kösségibe vallasson biró uram.

Gondótam halat fogni nem ojan nagy vétök, hát tsak süsd mög.

Ahogy lövöszi a nyársrul aszondi mindönki látott eddig az kiállításon embör övő tzápát, hanem tzápa övő embört tsak mink hárman láthatunk.

Hát a két tzápát tsipte el a gonosz!

No ojan lyó üzü vót, hogy még a zujjunkat is mögszoptuk utána.

Utazás a mönnyek országába.

A Feszti Árpád apánk pannarámája mögött látunk ám egy nagy sárga gömbölyűségöt, mi lehet a? mondok.

Aszondi a sógor, hogy ű gyeshnó hójagnak nézné, ha vóna akkora gyeshnó a világon, mint a szengöllér högye.

- Sógor mondok ezt mög köll tapasztalni.

Hát mögen beváltakoztunk, de a tzigányér nem füzettünk, mert az bemászott az kerítésön.

Akkor láttuk, hogy a nagy gömböjűség mög van kötözve.

- Tisztótt ur mondok egy urnak, mér van ez a nagy gömbözt mögkötözve?

- Hát aszondi azér, hogy el ne szökjék, mert sok píz van ebbe.

- Mondok mennyi?

- Aszondi talán 100-áz ezör is.

- No mondok ölég bolond az.

- Aszondi kitsoda?

- Mondok aki kötélön őrzi a birtokát.

- Aszondi ez ám ojan portéka, hogy fölviszi a zembört.

- Hova? mondok.

- Hát aszondi a mönnyek országába.

- Mondok a sógornak elhiszi-e ezt kend?

- Aszondi hiszi a fene.

- De aszondi a zúr tróbájják mög kentök, arra való ott a kosár, üjjenek bele.

Hát akkor láttuk, hogy ott ült mán egy lapos sapkás embör.

- Mondok a sógornak tögyünk tróbát.

- Aszondi nem bánom.

- Hát mondok egy urnak mit kóstál a főszállás?

- Aszondi három forint fejenkint.

- Mondok a sógornak ez mégis igaz löhet mert három nagy parádés mise se kerül ennél többbe.

A lapos sapkájú elővötte a zóráját no szép arany óra vót, akkorra mint a szögedi pogátsa, oszt aszondi a zúr, mingyár indul, hát siessenek.

- Mondok most mán mindögy sógor, de a Kátsájér nem fizetünk.

Hanem a Kátsa ojan nagy könyörgést tött, hogy vügyük föl ütet is, mert látnia köll neki is a mönnyek országát, kíváltképpen pedig aztat, hogy mennyi tzigány van benne?

Hát mondok majd vet ezér is vájogot, avval béültünk.

A lapos sapkájú ur aztán jobbra balra trombitálgatott a szógáinak.

- Mondok a zúrnak a ki velünk együtt, hogy mér trombitál ez ojan sokat?
- Hát aszondi nem ögyéb okbul, hanem azért, mert farantziák ezek, aztán nem értenek más nyelvön, mint trombita nyelvön.

No nagy dologba vótak, hun ódoztak, hun bogoztak, végtére aztán szállani kezünk fölfelé.

Aszondi a sógor, mi löhet ebbe a nagy gömböztbe, ö. m. a f. hogy úgy vüszí a zembört.

- Mondok nem tsudálnám ha bor vóna benne, mert az is vüszí a zembört.
- Aszondi a sógor léköjjük mög.
- Léköjjük mög mondok.

Hát a sógor elő vötte az bitskáját, oszt möglékölte.

No fene tsúnya szagu szél gyütt belüle.

Mondok a sógornak:

- Sógor lát-e mán kend valamit az mönnyek országából?
- Aszondi még ügön alatt járunk.

Akkor a kapitány elkezd szaglálódni oszt ügön tsóváli az fejit, és üntöget az nemzeti ászlóval lefelé.

Mit akarhat? Hát ereszködünk ám visszafelé.

- Mögájjunk mondok még semmit se láttunk.

De az nem is felelt.

- Sógor mondok, ne hagyjuk az három forintunkat.
- Aszondi hogy is hagynám, mikor még tsak egy szentöt se láttunk.

Hát ahogy a földre érköztünk, mondok:

- Tisztött kapitány ur, nekünk még visszajár.

Odahivati az magyarját, hogy szójjon velünk, hát aszondi mit akarunk?

- Semmit mondok, tsak a pizünket.
- Aszondi mitsoda pizrül beszélnek kentök?
- Hát mondok 3-m meg 3-m az 6-t mög 3-m az 9-ntz.

Aszondi eddig igaz.

- Hát mondok ennyi tengör pizt fizettünk, hogy möglássuk az mönnyek országát, de harmaggyán se vótunk a zútnak, vissza gyütt az gömbözt.
- Aszondi nem kentök ütöttek-e belé jukat?

Mög akartam vallani az igazat, mivelhogy hazudni nem szeretök, de aztán arra gondoltam, hogy az kösségnek sok pizibe kerülhet, hát a kösség javára eltagadtuk, aztán mondok ne a jukrul beszélgessünk, hanem vissza köll adni a pizünket, mert én biró ur vagyok, tudom mi az igasság.

Hát lám mijen huncutok az farantziák, még kilükdöstek bennünket.

A kiállításon mög hogyan jártam, hát egy kis ződ házra látom ki van írva egyfelül *urak*, másfelül *hölgyek* hát mondok a sógornak én ide bemöhetek, mert én úr vagyok, de kend ide be nem gyühet, mert kend se nem úr, se nem hölgy, a tzigány se gyühet be.

- Jól van feleli rá a sógor, hát tsak tapasztajja mög kend, hogy mi van benne ö. m. a f.

Bemögyök, hát látom, hogy valami levesös tálak vannak ott a falhon szögelve, aztán fölötte van az irás hogy a szondi

3 kr.

Aztán ott van valami 3-m ur, no itt értöttem, hogy mér tsak minket büntet mindig a rëndőr-ség?

- Mondok az egyiknek tisztöt ur mit jelönt az a 3 kr.

Aszondi azt jelenti hogy 3 krajtzárt kap a ki ide hozza az föstéköt az trafik dohány gyár használatára.

- Mondok ki füzeti azt?

- Hát aszondi az a zasszony a ki itt áll.

- No mondok hálistennek tsakhogy etzör mán én is kapok, mert mióta Pestön vagyok mindig én füzettem.

Hát ahogy kimögyök, mondok a zasszonynak.

- Ide a zárát.

- Aszondi minek a zárát.

- Mondok a föstéknek.

- Aszondi mitsoda?

- Mondok talán bizony tsalni akar? ide azt a 3 krajtzárt, aki ki van írva mert én mögérdemlöm.

Hát lám a tzudar vén matska még lármázott, amire megpanaszoltam az dógot az rëndérnek, hanem nints igasság az földön, mert mégis neköm kellött fizetni. De nem is lát éngöm többet!

Tapasztalat a Pokolba.

Ahogy tegnap este ott lyárunk a városerdejibe, hát előttünk van ám egy nagy fene vörösség.

- Mi löhet a? mondok.

Aszondi a sógor, tűz az ö. m. a f.

- No mondok, hát gyerünk óttani.

De nem tűz vót tsak két vörös gojó, egy nagy kútból faragott ház előtt, mi van itt? mondok.

Hát aszondi egy úr, hogy itt van a pokol.

Akkor láttuk, hogy egy rettentő nagy kapu előtt állunk, tiszta vasból van a köve is, oszt ki van rá írva, hogy Pokol.

- Sógor, mondok vajjon a zigazi pokolnál vagyunk-e vagy ez is tsak ojan?

- Aszondi, biztos, hogy tsak ojan.

Aztán aszondi nem löhet igazi ö. m. a f. mert semmi se igazi itt Pestön.

- Mondok, hát akkor gyerünk be.

De aszondi a Kátsa, hogy ű be nem gyün egy szürke lójér se, mert hátha mégis igazi?

- Mondok a bötsületös embör nem fél a zördögtül se.

Aszondi a sógor nézzük hát mög, hogy ki került az kösségből az pokolba?

De a Kátsa nem akart begyünni, aszondi hogy mögvár bennünket az pitarba.

- Mondok tsak gyere be.

De aszondi rá nagyszomoruan, hogy attul fél, hogy összetanálozik a zöreg Kátsával.

Mondok hát végy erőt a szüvedön, mert lám mink is arra gondótunk, hogy itt mögláthattuk a Kisbera Esvány sógort akit az hamar-törvénybe akasztottak föl isten nyugosztajja szögént.

De aszondi ű tsak kívül marad.

- Hát gyerünk mondok mink ketten.

Avval köröszötöt vetök magamra és mögindulunk, de lám aszondi az ajtónálló ur, hogy fizessünk előbb.

No mondok furtsa világot élünk, hogy most mán az pokolba se löhet ingyen bemönni.

No fene dörága itt is 5-ven krajtzár felyenkint.

Hát legelőször is ojan sitétségöt értünk, hogy még az májam is rösztetött, ugy belém szállott az félelöm.

- Sógor mondok ne forduljunk-e vissza, mert itt még pofon is vághatik a zembört ebbe a zéktelen sitétségbe.

- Aszondi én nem bánom, de nem tanáltuk visszafelé a zajtót, hanem tapogattunk, hát etzör tsak azon vöttük észre magunkat, hogy benne vagyunk az pokolba.

Hát tisztótt kösség legelsőbben is egy nagy fojóvizet láttunk, aztán azon egy nagy ladikot, egy nagy fene szakállas embör vót a révész, épp akkor vütt át egy rakás elkárhozottat. Rögvest mögösmertük közte az Estiglitz zsidónkat, aki a tavaszon hótt mög, oszt egész életibe ojan lyámbornak mutatta magát.

Löhet hogy szólt vóna hozzánk, de mink ugy töttünk mintha nem látnánk.

Aztán láttunk egy högyet is, a kire zsákokat toltak a zembörök, aszondi a sógor mit tolnak ugyan?

- Mondok a sógornak bizonyosan szenet tolnak az nagy katlanba. Az egyik közülök nagyon formázott az megboldogult méltóságoshon, de mivelhogy meztláb vót egészen az nyakáig, hát nem meröm állítani.

No itt mingyár mögröndült bennem az lélök, mert ahogy átléptünk az falon mögláttuk a zapró tüzes katlanokat, oszt köztük ült a nagyszakállu öreg kántor, a szomszéd falubúl való. De valahányan vótak mind kifelé igyekeztek az tűzből, ugylátszik ügön süttötte a zalsó fertájukat.

Nem messzire pedig a tüzeső esött, de szalattak is ám benne a zembörök, ahogyan tsak birtak. Sógor mondok szalaggyunk mink is, mert még ránk is ránk tanál tsöppenni.

- Ni aszondi a sógor ezök bizonyosan lókupetzok vótak az földi életbe.

Mert ojan embörök vótak ott, hogy dörékon alul ló vót valamennyi tsak a föső fele embör.

Hát betakartuk az fejünket a szürrel aztán átszalattunk a tűz essőn.

Hát ahogyan mögen körül nézünk, ott a nagy tüzes katlan, de az ojan tüzes vót ám, hogy körülötte még az kűtziklák is vöröslöttek, aztán a katlan fölött mönt az sok tisztölendő ur, mint a bútsusok úgy möntek, no ki hinné mennyi és a zöreg plébánosunk is ott mönt, épp ojan kövér még most is, mint életibe vót. Ügön mögijettünk, hogy ránk ismer hát el is fordúltunk, aztán mög se álltunk az jéghegyökig, szöröntsére mert nagyon kimelegöttünk az sok ijetségbe, aztán itt löhütöttük magunkat, de itt aztán égne is borzatt ám az hajunk, mikor láttuk, hogy a szögedi adóvégrehajtó úr a fejit öszi valakinek, no a Krisztus verje mög mondok még itt is ojan pogány és szöröntse, hogy kitanáltunk a pokolból.

- No aszondi a tzigány, hogy mit tsinál az ű apja?

Mondok fene tudná a sok lúkötő között mögösmerni, majd tanálkozhat sz vele mikor te is ide kerülsz.

Aztán ezön ugy elkeserödött az Kátsa hogy vissza vütte az aranyórát az farantzijának aki a lebegő éghe hordi a zemböröket.

Lyelöntés az nagy parádérul.

Hogy im sok padot láttunk nagy emeletös rakásokba mindönfelé, kérdöztük mi lösz? Aszondi a zsidó, hogy diszmönetel.

- Mi a mondok.

- Hát aszondi fölöltöznek sokan a zünneplő ruhájukba, aztán hódolni mönnek.

No lyól van. Tovább mögyünk.

- Sógor mondok akar-é kend hódolni?

- Aszondi akar a fene.

- Mér nem akar kend hódolni?

- Nem tudom aszondi tsak nem akarok. Nem kívánja a természetöm.

- No mondok én is így vagyok vele.

Avval tovább mögyünk.

Mondok aztán kérdözzünk mást, mert lyobb kétször kérdözni, aminthogy a piznek is két oldala vagyon. Hát mögen megállapodtunk egy úr előtt, a ki a kávékotsma előtt ulyságot olvasott.

- Tisztött ur mondok egy kis okositást kérünk.

- Aszondi szivesen.

- Hát mondok okositana mög bennünket abba, hogy mi lösz az a diszmönetel?

- Hát aszondi nem ögyéb az, hanem hogy a szent koronát által vüszik az királyi rezedentiából a zország uj házába, hogy mindönki mögláthassa, hogy nem veszött el, aztán mögen vissza vüszik a király ládájába, hát a ki küldöttség az kíséri.

Mondok a sógornak, mink is küldöttség vagyunk, hát ott köll lönnünk. A Kátsa választott aztán két lovat a város végén kötsönbe, aztán röggel fölhuztuk a zinneplős gatjánkat, mög kikeneködtünk szallonnával, a Kátsa ugy kifényösítötte a tsizmámat, hogy olyan vót, mint az tyükör.

Hát ahogy odarugtatunk az vérmezőre, teli vót mán a sok éköös ötözetü magyarral, de némölyik nem tutta, hogy tél vagyon-e vagy nyár, oszt a téli ruhájába gyütt el.

Gondolom ott vót köztük a kiráj is, de a sok méltóság között ugy elkeverődött, hogy mög nem ösmerhettük möjik.

Aszondi asztán egy ur, mit akarunk.

Mondok azt amit a többi magyar, mögnézzük, hogy nem esött-e hiba az nemzet ládájába?

Aszondi ki kütte kentöket?

Mondok Lepénd kössége.

Hát aszondi tzoki innen.

Mondok tán mink nem vagyunk nemzet?

De mivelhogy nem tuttuk, kivel beszélünk, hát nem felesöltünk tovább, hanem ott hagytuk az nagy parádét.

De azért láttuk a szent koronát, no szép arany, hanem akkor tán még szöbbs lött vóna ha a kiráj hozta vóna a fejín.

Azt is láttuk, hogyan ülik mög az lovat a zezör esztendős magyarok, ugy hagyigálta ide-oda némölyiket, mint a pityókás zsákot.

Aztán, hogy délbe befordultunk az kiállításba, hát mindön kotsma tele vót, mondok az nagy boszuságra ögyünk egy kis lyó ebédöt, hát látunk egy kéménysöprő felyü urat fehér fazék kalapba, aztán aszondi a Kátsa, hogy az egész tzigány nemzetbe nincs ijen fekete.

- Tisztött szeretsöny ur mondok, möre van itt egy lyó kotsma?

- Hát aszondi ez is az, tsakhogy farantzia.

- No mondok farantziául még ugyse öttem, hát gyerünk be.

Öttünk 3-m levest, mög 3-m kis darab bornyu petsönyét, mög ögy üveg bort.

No mondok fizetők.

Hát aszondi az kernyel, 15-t forint 20-sz krajtzár.

Mondok a fenét.

Aszondi egy krajtzárral se kevesebb.

No mondok, várjunk egy kitsit.

Avval odább sétál.

Hát mondok, sógor ezt mög nem fizetöm, mivelhogy ezér a pizér nálunk két egész bornyut löhet kapni, hanem én elmögyök előre, a kösség javára, kendöt mög a Kátsát majd ugy is kidobják utánam, szintén az kösség javára.

Aminthogy ugy is lött.

Az dohánynál.

Mondok a sógornak sorba eljárunk mindön babilonyt, hát az halas háznál keztek el, aztán legelsőben is egy sárga babilonyba jutottunk. No itt örülhet az magyar, mert a zegész babilonyba szép nagy dohánylevelekből vannak a képek a falon.

Éppen dohányszüret vót odabe, a sok kisasszony aprította az dohányt mög aztán tsinálta a tengör sok tzipart.

- No mondok itt mögtöttöm az atskómat ekkis lyófajta szüzdohánynyal.

Előhuzom az atskót oszt odaszólok az egyik szűznek:

- Nyomjon ide vagy két marékkal kisasszony.

Aszondi nem löhet.

- Mondok enye no, hát mögfizetöm ha éppen muszáj.

- Aszondi pizér se löhet.

- Mondok mér nem löhet?

- Aszondi mert ott áll az finántz.

Hát majd hanyatt vágóttunk ijettünkbe, aminthogy igaz is vót ott állott a beste finántz, ráakatt ű is az babilonyra.

No mondok most mán így is úgy is mindögy, aztán hogy hátat fordított az finántz a kisasszony adott egy marokkal. Jól mögtöttöttük az pélpánkat az pesti szűz dohányból, oszt rágyujtottunk.

Hát lám mije tzu dar a finántz, odagyün oszt aszondi nem szabad pélpázni.

De én se engettem ám az 48-tzbul, mondok hajja e tisztótt ur, nem ölég, hogy elszödik a nemzet dohányát, még pélpálni se szabadjon ebatta, tudom én mi a szöméjös szabadság.

Hát nem hiába finántz vót, de ki is lükdösött bennünket.

No sok hamisság vagyon az kiállításba, mert lám sok hejön árultak ojan könyvet akire rá van írva, hogy *Kata lóg*, mondok a sógornak mirül szólhat az a könyv, hogy aszondi *Kata lóg*.

- Aszondi a sógor bizonyosan fölakasztotta magát valaki, valami szögény leány ö. m. a f.

- No mondok ezt mögolvassuk.

Hát vöttünk is öggyet, no fene dörága vót 10-z krajtzár, aztán beletöttük az tarisznyába, hogy majd estére elolvassuk. Hát ahogy este eszömbe lyut, nézzük mondok mi történt az Katával, mér lóg szögény.

Olvasom olvasom de nem értöm.

- Mondok érti-e kend sógor?

- Nem értöm én ö. m. a f.

Mondok bizonyosan némötül van ez, hogy nem értjük, de majd vissza is adom.

Másnap aztán mög is találtuk az embört, mondok vögye vissza, mert nem értjük.

Hát aszondi nem löhet.

- Mér mondok.

- Aszondi zsiros.

No mondok alig egy ktisit hogy hozzáért a szalonnához, baj is az. Hogy aztán nem akarta visszavönni, mondok a sógornak mutassuk mög az nímötnek, hogy nem bolond az magyar. Le is kaptuk az nímötöt, lyól elagyabugyáltuk az nagy babilony előtt, aztán hogy pogányul ordétott, hát bevíttek bennünket az dutyiba.

No ijen gazembörség.

Tapasztalat a kávé Babilonyrul, Mög az tzigány Gazembörségrül.

Hálistennek mögkaptuk az levelet, a kibe tisztöltetnek bennünket kentök és münk is hasolló lyókat kívánunk, továbbá mögértöttük a levélbe a bihalt is, és mondok a sógornak, lám nem is gondolta kend müre virrad, hogy immár bihal bornyu is van a gazdaságba.

- No aszondi ennek örömhöz forduljunk be ide az kávé kotsmába, hogy izölitse mög a kávé a Kátsa is ö. m. a f.

Mivelhogy a Kátsa nyelvin sóse fordult még mög az efféle.

No be is fordulunk letelepedünk, kérdözi a kávé legény, hogy mivel szolgálhat?

Mondok ne éntülem kérdözze, hanem a sógortul, mivelhogy annak előtt az bihal.

- Hát aszondi a sógor, - aggyon ide vagy három ibrik kávé ö. m. a f.

- Melegön vagy hidegön, - kérdözi a legény.

- Mán tsak melegijjék mög, ha fizet a zembör, - feleli a sógor.

Hát hozott aztán tejet is, kávé is, tzukrot is mög aztán zsebkendőt is az tzintálon külön-külön mindegyikünk elejbe, az asztal közepire mög ögy kosár péksüteményt tött, éppen tiz vót benne.

- No, aszondi a sógor, érzöm, hogy a bihalbornyunak a zegyik lábát el köll itt füzetni.

Hát legelsőben is az tejet öttük mög tzukorral, aztán a kávé, keserü vót mint a zepe, legvégül pedig a 10-z süteményt a zsebkendőket pedig eltöttük a tarisznyába.

Jó lösz mondok a Martsa jányomnak, hogy örüjjön, mikor haza mögyünk.

Ujságot is hozott a legény, hát abba mögolvastam, ma lép bé az milionyodik látogató és hogy az valami dörökas alyándéket kap a zországtul.

- No, mondok ihol van ni, sose löhet tudni, mikor vöszí hasznát a zembör a tudománynak, mert lám, ha én olvasni mög nem tanultam vóna, hát most elszalajtottuk vóna az lyó alkalmat.

- Mi az? - kérdi a sógor.

- Nem ögyéb mondok, hanem úgy köll intézni a sort, hogy hármunk közül lögyön valaki az milionyodik aztán mögosztzkodunk.

Zörgettünk is hamar, hogy fizetünk. Hát 1-gy forint 98 krajtzárt számított az kávé. Ijen fene dörága.

Nem szót rá a sógor, de láttam, hogy úgy forgatta a szömit, mint az község bikája, mikor mögböszül.

- No mondom neki itt ugyan jó bolondoknak tartanak bennünket, nézze kend mögen hoz valamit az legény.

Valami öt pohár vizet hozott egy tzintálon.

- Ide ne hozza, - ripakodik rá a sógor, - mert úgy ütöm ám ódalba a zurat, hogy arrul kódul.

Igy meneköttünk mög attul, hogy az vizér is mög sartzoljanak bennünket.

De még itt nem volt vége az kávé áldomásnak, mert a hogy összesződi a züres edényt, hát aszondi, hol a három kendő?

- Mondok mi köze hozzá.

- Aszondi aggyuk vissza.

- Mondok mán ojan bolondok nem vagyunk, vagy pedig aggyák vissza a zárát maguk is.

Hát lám mijen huntzutok az pestiek, vissza köllött adni, amit mögvöttünk.

De nem vót üdő arra, hogy igasságot keressünk, siessünk mondok az kapuhon.

- Mennyi hibázik még az millionybúl? kérdözöm a kapus urat.

- Aszondi valami hét vagy nyótz.

- Mondok a sógornak, éppeg üdejibe gyüttünk.

Avval kiballagtunk az kapun oszt uly jegyöket váltottunk. Akkor gyüttek a széköjök is.

Hát mikor mán hatot béeresztöttek bémögyök én is az kelepön, aki a számot mutati.

- Mondok én vagyok-é a millionyodik?

- Aszondi a zur, nem kend.

Gyün a sógor utánam, aszondi én vagyok-é ö. m. a f.

- Aszondi nem kend, hanem aki kend után gyün.

- No mondok így is lyó.

Hát mögállitik a Kátsát, hogy ü az millionyodik, hun az belépő tzédula.

- Ihol van aszondi.

Mögnézi a zur, aszondi e nem lyó.

- Mondok mér ne vóna lyó?

- Azér aszondi, mert ez lóvasuti biléta.

Oszt akközbe gyütt be a széköj asszony a ki a zarany órát kapta.

No pofon is rippentöttem az Kátsát ugy, hogy majdnem köröszkül esött az kelepön.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Más.

Hogy im delet harangoztak az Kátsa gyomrába, mondok most 11-gy óra löhet, mivelhogy az tzigány óra 1-gy órával mindig korázza az üdőt, de hogy épp egy ojan babilony elejbe lyutottunk, a möjikön avvót, hogy

Közmivelődés és sajt

hát mondok lögyön mög a kedved Kátsa, rád fér ugyis ekkis közmivelődés mivelhogy se irni, se olvasni nem tudsz, hanem ha itt is szégyönbe ejtesz bennünket, hát többet ugyan nem járod énvelem az kiállítást. Mondok oszt a sógornak, ne ögyünk egy kis sajtot?

Hát aszondi lyó lösz, kivált abbul a ripatsos sajtbul, akit a zurak ösznek.

Azt a salytot értötte a möjik ojan szappan formára vágódik, oszt ugy hijják, hogy keméntáli, no kemény is. Hát ahogy befördültünk legelsőben is egy rézbül faragott embört láttunk, amint úgy tarti a kezit, mintha azt vizsgálná, hogy tsöpörög-é az esső? Ki löhet? mondok.

Aszondi az tsősz ur, hogy Petőfi.

No mondok Isten nyugasztajja tsakhogy kitsi korába is láttuk, mert a nagykorából való bálványkípit láttuk az dunaparton.

Aztán sok könyv hevert ott szanaszéjjel, mondok vönni köllene 1-gyet az kösségnek, hadd lögyön könyve is az falunak, de a sógor lebeszélte rúla, hogy aszondi a sok tudomány mög-zavarná a falu fejit, ugyis sokan áttértek mán az rezenerus hitre.

- Hát mondok az tsősz urnak, a könyvek tsak itt vannak, de hun vannak az salytok?

- Aszondi itt nintsenek.

- Mondok ne tagaggya el a zur, mert ki van irva.

- Aszondi hibásan olvasták kigyelmetök, mert nem *sajt* az, hanem *sajtó*.

- Hát jól van mondok hun az a *sajtó*?

De azt se tutta mögmutatni.

No mondok ezér kár vót begyünni, mert hogy sok a könyv, azt ugy is tuggyuk, de azt mutassák mög, hogy mennyi a vövő.

Aztán a zenei babilonyba möntünk.

Itt sok ongora vót egymás mellé állitva, mint a fejős tehenek.

Sógor, aszondi a sógor tud-e kend ongorázni?

- Mögtróbálom mondok, hátha tudok.

Hát szólt is ahogy ráraktam a kezemet, de magyar nóta sehogy se gyütt ki belüle, mivelhogy mind némöt ongora vót.

Vót itt ojan ongora is, aki magátul szólt, ha a zódalán egy hatost bénymott a zembör, de a Kátsa kitróbálta, hogy nadrág gombér is szól.

No itt lyól mulattunk vóna, ha sok gombja lött vóna az Kátsának, de így is ölég jól végig farsangoltuk az babilonyt, mivelhogy a Kátsa hun tzimbalmozott, hun hegedült, hun pikulázott.

Hanem aztán hamar is ránk gyűtt a büjtye, mert még ki se huzzuk a lábunkat az babilonybul, szalattak utánunk, hogy aszondi a zsidó tolvajok vagyunk.

- Tolvaj bizony maga mondok tisztótt ur, nézze mög kivel beszél.

- Aszondi az rőndér hun az pikula?

- Mondok üsse mög a ménkü a pikuláját, mi közöm benne? Neköm a zöregapám se pikulázott.

Hát lám mögen mijen gyalázatba kerültünk, mögtanálták a nagy fene pikulát a Kátsa dolmánya alatt.

Lyelöntés az nagytanácskozásról.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok a zegész kösségnek, továbbá azt irhatom, hogy ma röggel mögen előgyütt a Kátsa.

- Hogy mersz a szömöm elé kerülni mondok gézöngúz!

Könyörgött, hogy tsak most az ötzör botsássak mög neki, hát végtére kögyelmembe fogattam.

Továbbá, hogy a mestörünkkel tanálkoztunk, mit keres itt mondok, talán biz énérttem gyütt?

- Nem aszondi, hanem kóngresszus vagy on itt mostan.

- Mondok minek árti magát a zsidók ügyébe?

- De aszondi a magunk ügye az nem a zsidóké, mert nagy tanátskozás az, itt van mindön tanító a zországbul.

Mondok akkor neköm is ott köll lönnöm.

Mer mingyár mög szimmantottam hogy ezök a kösségeik ellen tanátskoznak.

Hát nem hijába vagyok én bíró de ugy is lött, ahogy gondoltam, eleinte tsak mindig arrul beszéltek, hogy így a tanügy úgy a tanügy és hejösöltem is az tanügyet de a végin tsak kibujt a szög a zsákbul, mert föláll egy nagybajtzu tanító, oszt aszondi fő köll emelni a tanitók füzetését.

- Mögájjunk itt a szóval mondok.

- Hallgasson! így kiabálnak.

- Hallgason ám a fene mondok, mert a mi tanitónknak ugy is sok a fizetése, inkább le köll szállítani, ha mán arrul van a szó.

Többet is akartam mondani, de a sok tanító neköm esett, aztán lám mijen tsúfság érte az felyemet, úgy kinyomtak az gyülésbül a zajtón, hogy a Durbints sógor szödött föl az homokrul.

Tapasztalat a sejmös babilonyba.

Aszondom a zúrnak a ki ott ült a zajtóba:

- Hát ez miféle babilony?

Aszondi itt készül az sejöm.

No mondok akkor ezt is mög köll tapasztalnunk.

Hát mindönféle forgó masinák közé jutottunk aztán a sejöm ugy készül, hogy apró gyió forma az legislegelőször, de meleg vízbe tőszik oszt addig forgatik, mig tsak mög nem nyulik, oszt ojan sárga az mint a zarany. Hát így készül a sejöm.

Mondok a sógornak, ha mán itt vagyunk a szürettyibe, hát vögyük hasznát, mert itt ótsón mögszövik mögvarrik. De előbb kérdözzük mög.

- Tisztótt ur mondok, itt mán láttyuk hogyan készül az sejöm, hát szeretnénk valamit szörözni is.

- Mit, aszondi.

- Hát mondok mibe kerülne ebből egy birónak való gatya.

- Aszondi itt afféle portéka nem készül.

Hát aztán hogy ott vizsgálódunk ötzör tsak látjuk ám a röttentő sok rusnya kukatzot.

- Sógor mondok, nézze kend.

- No aszondi ö. m. a f. ez mán nagy gondatlanság.

- Füstöjjük ki mondok, evvel is kevesebb lösz a zország kára.

Avval rágyujtottunk ott mind a ketten, no hentsörgött is a sok ronda férög. Hát lám oda gyün ám nagy lármával az röndér, hogy aszondi mit tsinálunk. Oszt elkezd kifelé taszigálni bennünket.

- Mögájjunk mondok.

- Aszondi tsak kifelé az babilonyból mert itt nem szabad pélpázni.

- Mondok nem az pélpázásért töttük, hanem hogy kiöjjük az férgeket.

- Aszondi nem szabad azokat bántani, mert azok tsinálják az sejmot.

- Mondok tögye bolonddá a zöregaptyát.

De mán akkor kívül vótunk, hát ijen pokrótzok vótak erántunk az sejmös babilonyba.

Aszondi oszt odaki a sógor, hogy mit gondolok igaz-e hogy azok a férgek tsinálják a sejmot?

- Mondok, hogyan löhet ijet gondóni, mert lám én tsak öleg okos embör vagyok, még se tudok sejmot tsinálni, nem hogy az a hitvány férög tunna.

Az föld alatt való veszödelöm.

Hogy im majd hogy mög nem rökönyöttünk az nagy melegbe mondok a sógornak sokat hallotunk mán az föld alatt való vasútrul, legjobb lösz ha most szörzünk arrul ekkis tapasztalatot.

- Lyól van aszondi, de hova mönnyünk ralyta?

- Legjobb lösz, ha Tzinkotára mögyünk mondok, mivelhogy az Tzinkotai itzérül ugy is mértéköt köll vönni az kösség lyavára.

Hát aztán hogy friss szalonnát töttünk az tarisznyába, mög aztán az kulatsot is mögtötöttük, egy úr leigazított bennünket egy jukon az föld alá.

Itt mán kezdődött az sitétség, oszt itt is tsak olyan kanbakter árulta az bilétát, mint a föld színén.

- Mondok Tzinkotára, az harmadik hejön.

- Aszondi nincs itt se harmadik hej se pedig Tzinkotára nem visz ez a vasut.

- No mondok fene tökéletlen, hát hová vüsz?

- Aszondi le a Dunájig.

- No mondok hát az is lyó lösz ebbe a rökkenő melegbe.

Hát éppen lyókor érköztünk mert alighogy mögalkuttunk az bilétára, oda gurult nagy sebösen az föld alatt lyáró gőzös. No fene szoros ajtót töttek rája, alig fértünk be rajta az tarisznyával. Hanem bizony itt se vót hívesebb mint odafönn majdnem szét olvattunk. Aztán alig möntünk egy futamodást, aszondi az kanbakter, szájjon ki mindönki mert tűz van. Hát az igaz, hogy füstölgött is az kotsi fara, de mondok oda se neki, ha mögfizettük az utat ekkis melegöt kiállunk.

- De aszondi a kanbakter ki köll szállani.

- Mondok akkor aggyák vissza az pizünket.

- Aszondi ojan nints.

No mondok hát huntzutok is akkor maguk.

Aztán hogy pipára gyujtottunk az tűznél, gyalog ballagtunk tovább a föld alatt.

- Mondok a sógornak hogy tudták ezt a nagy lyukat idefurni.

Aszondi a sógor a manó tudja. Huncut a nimöt ö. m. a f. mindönt kitanál.

Hát aztán kimásztunk a föld alul és fidibuszon möntünk az Ugligetbe, még pedig az tetejin.

A bányász babilony mög a rabok babilonnya.

Sokféle babilony van itt a föld alatt való iparkodásbul is. A zelső akibe bémöntünk, kitsi de tsúnyán szagos.

Aszondi a Durbints sógor.

- Ajnye de бүдös babilony ez ö. m. a f.

De mondok tsak szagojjuk sógor, mer ezér is mögfizettünk.

Aztán bémöntünk a nagy bányász babilonyba, no sok vasat láttunk ott, mög sok mihaszna küet.

Aztán ott láttuk azt a masinát is, a möjik a zapró pizöket potyogtati. Itt láttuk hogyan készül a drága piz, a kiér annyit szenved a magyar.

Hát a píz ugy készül, hogy van egy nagy masina, no nem éppen nagy, de nem is éppen kitsi, aztán föjül rezet gyugnak belé, vagy ezüstöt, oszt addig forgatik, mignem alúrul kipotyogtati a pizöket, egy zöd ládába. Hát így készül a píz.

- Sógor, mondok mán vöttünk a kösségnek tséplő masinát is, mög vizipuskát is, hanem lám ijenre még csak nem is gondótunk.

- Aszondi, hát ki a fene gondóta, hogy ijen is van a világon.

Körünéztük a masinát, hogy jól dógozik-e, aztán mondok az őrálló urnak:

- Hát tisztótt ur, hogy ez a hitvány szecskavágó?

- Aszondi nem eladó.

- Mondok, hát abbul mutasson nekünk a möjik eladó.

- Aszondi nints több a világon se, mint ez az egy, eppedig az kirájé.

- No nagy kár mondok, hogy nem tsinálnak többet, azér is ojan drága a píz és nem ügön lyut a szögény embörnek, hanem mondok hoznék egypár rézüstöt a falubúl, főváthatná neköm ez a masina apró pízre.

De nem sziveskődött.

A Kátsa is velünk vót, oszt hogy nagyon pillantgatott jobbra balra a zöd láda mellett, mondok hátrább tzigány.

- Jaj, - aszondi a masinisztának - tsókulom a kezsit lábát nagyságos uram, hagy tartsam oda egykitsit a kálápmat.

De ojan kögyetlenök vótak, hogy nem engedték.

Hogy aztán tovább is nézelöttünk, láttunk két vasembört is, mög ögy réz embört, mondok miféle földrű valók maguk, de hogy nem szótak, akkor láttuk, hogy nem elevenök, hanem mestörségösen vannak tsinálvá.

Sokáig nem nézelődhattunk mert egy nagy ezüstlepeny is vót ottan, mög mindönféle drága pizök üveg alatt, oszt hogy a Kátsa nagyon kerülgette az ezüstlepenyt, mondok gyerünk máshova, mert bizony pofon rippentöm mingyár ezt a tzigányt.

Hát átalmostunk oszt ojjan babilonyba akire az vót írva, hogy *justitia*.

- Sógor mondok mi az isten tsudája löhet az a justitia?

- A *just* tsak érteném, feleli a sógor, de hogy *titia* mi löhet, a jó fene tudja.

- Bizonyosan tüti lösz az mondok és azt jelönti, hogy itt jussa van mindönkinek egy pohár borhon.

- No aszondi a sógor akkor ide benézzünk.

Hát bizony nem vót ott se bor se pohár, hanem mindönféle ótska papiros, mög a falakon úri ábrázolatok, mögismertük közte azt a nagyságos urat is a ki a zorszáგ tsöngőjét kezeli.

- Aszondi a Kátsa, ihol a pintze mégis.

Lömögyünk, hát majd hanyatt estünk mikor mögláttuk a Fodor sógort egy dutyiba. Ott űlt a lyámbor lántzra verve egy zsup szalmán és tsak egy korsó viz vót mellette, épp úgy mint nálunk szokott lönni az tömlöztbe.

- Miska, mondok, hát mi fát töttél te itt a tüzre?

De úgy elvót halva a szögény, hogy azt se tudta mondani paputs.

Vártunk egy kitsit, aztán mondok hát mit üzensz haza a nénédnek?

De hogy arra se felelt, bizonyisten belé könyvezött a szömünk a nagy sajnálatba.

- Mondok ebatta gazembör, ha mán be vagy tsukva, hát legalább otthon tsukatnád be magadat gézönguz.

Ekkis bagót attunk oszt be neki mög ögy koronát, aztán kisiettünk, nehogy münk is melléje kerüjjünk.

Tapasztalat az aranbul való babilonyba.

A tündérkút közelletibe láttunk ám ögy ojan finyös házat, hogy mondok hunnyuk bé a szömünket sógor, mert isten engöm mögvakulunk.

Aszondi a sógor, magam is úgy nézöm, hogy ez a babilony aranbul van ö. m. a f.

- Hát gyerünk be mondok, de az Kátsa ideki maraggyon.

Aszondi a sógor, be löhet-e ide tsizmába is mönni?

Mondok alig mert lám Mózesnek is le köllött vetnie a botskort, pedig az nem is babilonyba lépött.

Hát lövetöttük az tsizmát és az vállunkra akasztottuk.

- Mi van itt mondok a zajtón álló urnak.

- Aszondi aranykönyv.

- Mirül szól az? mondok.

- Hát aszondi abba bele irhat mindönki, aki itt vót, örök emléközetre.

- Sógor mondok, fogja mög kend az tsizmámat.

Avval fogtam az kalamust és ezt irtam a könyvbe:

*Nagy az kiállítás, de nagy a kőtség is
Mögtapasztaltuk ezt mindaketten mégis
Én mög a Durbints Pál sógor mög az Kátsa,
Elfogyott az bankó mög az sok pogátsa
De nem számítódik se bankó se falat
Ha rőndbe szödődik a sok tapasztalat,
Vótunk mink mindönhol, még az pokolba is
Fődön mög főd alatt még az ájerba is.
A falu javára szenvettiünk ölöget
De mostan mán haza fordulunk ugy löhet.
Hiába keressük az apró pízünket
Álgya mög a zisten szögény nemzetünket.*

Aláírtam a nevemet, oszt mondok a sógornak tsinájjon alá egy köröszöt kend is, de ű oda-pötytött egy nagy gyesznót.

- Aszondi ö. m. a f. ezt a pennát, rossz ez a ténta.

- Ne búsujjon kend mondok, majd főnyalom.

Végig is nyaltam az könyvet, minekokájér üttetött is az ménküvel az könyves ur bennünket.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Az panyorokrul való tapasztalat.

Tisztótt kösség lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá egy ojan babilonyhon lyutottunk aki mintha tzukorhabbul vóna, no ilyen röttentő szép. A zudvarán mög fekete bársonybul való úri gyerök ruhába ötözött urak vagy tzigányok muzsikáltak, de vót köztük három vagy négy fejer tseléd is. Mondok a sógornak ezt mög köll tapasztalni hogy mi löhet?

- Hát mondok lássuk előbb a zokosító tábláját ezt el köll olvasni és aszondi a sógor hát hajjuk, mivelhogy ű még most se tanult mög olvasni hiába üsztökéltem rá.

- Hát ki is vót ám fittyesztve egy röttentő hosszú szózat, de nehéz vót kitapogatni az értelmét, mivelhogy avvót ralyta, hogy GERB..EE..AU..D.

- Aszondi a sógor azt hogy görbe tsak érteném, de hát mi az a görbe ö. m. a f.

- Mindegy mondok majd mög láttyuk odabe.

Besétálunk a zudvarra ahun muzsikáltak mondok a Kátsának miféle muzsika az hé?

Aszondi a Kátsa kisbögő az valamennyi tsakhogy nimötök. De mögigazitotta ám a szavába mingyár ott egy ur, hogy aszondi nem nimötök ezek hanem panyorok.

- Aszondi a Durbints sógor, hogy mitsoda szörzet löhet az a panyor? sógor.

- Hát mondok hallottam mán én ezökrül, mert ezek mindönt tudnak.

- Aszondi mégis mit tudnak hát?

- Mondok hát ezek tsinálík az panyor viatzkot is a kivel pötsétőjjük a levelet.

Itt hozzánk gyün ám az főszógáló legény, aszondi mi tetszik?

- Hát mit löhet?

- Aszondi a legény löhet önni inni mindönt.

Láttam a zábrázattyán hogy nem a Zótsó Jánosék falamiájából való, hát mondok önni nem öszünk, mivelhogy az baratzba ződ babot öttünk mindögyikünk két tányérral az Kátsa hárommal, hanem egy kis ital nem árt ha ótsó.

- Aszondi egy üveg bor öt forint.

- Tisztótt ur mondok ezer nálunk egy akó bort adnak.

Hát emmiatt nem láttuk a panyorokat.

Göre Gábor
bíró úr.

Igazis: Hallottuk ám, hogy Szögedön főszentőték az kurta palotát, mert hogy imént az Dömény gyerökkel tanálkoztunk az baratzba, mondok hát apád nem gyütt el?

- Aszondi nem.

- Hát mondok mér nem?

- Azér aszondi mer möghótt.

- Mondok csak nem ötte mög a fene?
 - De bizony aszondi.
 - No mondok kár érte mert ügön bötsös embör vót Isten nyugossza szögént.
- Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Lyelőntés a hazaér való szennyvedésről.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá lám mijen szégyönbe keveröttünk az törökök miatt, mert hogy elfogyott az dohányunk, mondok egy úrnak mőre kaphatnánk ekkis pélpába való takarmányt, hát aszondi az dohány utcába és ahogy ott ballagunk, láttuk ám egy bót alytón az képes ulyóságokat kiakasztva, hát ott láttuk, hogy aszondi *köröszvény üldözés Kostátinápojba*, mondok ezt mögvöszöm, akármennyibe kerül is, hát mög is vöttem 4-gy krajtzárér, aztán az gyöpon mögolvastuk az rőttenő nagy vérontást.

- Hát mit szól kend erre? mondok a sógornak.

- Aszondi a sógor hát tzudar az török ő. m. a f. alábbvaló még tán a zosztráknál is.

- Mondok mán annál alábbvaló nem löhet.

- Aztán aszondi gyerünk sógor, üssünk szét köztük.

- Mögájjunk, mondok olvassuk ki egészen az 4-gy karajtzárt belüle.

Hát tsak a végin szörnyettünk el, hogy aszondi, *10-iz ezör láng ma is*.

No mondok, nem ölég az szörnyü kögyetlen öldöklés, hanem még gyúogatnak is, hát most mán magam is ammondó vagyok, hogy üssünk szét az kutya felyü tatárok között.

Elgyütt velünk az Kátsa is az hidig, oszt aszondi, hogy ott mögvár bennünket az mozsaras kofa mellett, mivelhogy összetörnék a hegedűjét az törökök.

Két lyó fütykössel fölfegyverközve ballagtunk által az hidon, hát tsakhamar tanálunk is egy törököt, a ki szömbe gyün.

- Mögájjunk mondok pogány úr.

- Aszondi mit akar kend?

- Hát mondok mér bántjátok tik az köröszvény embört?

- Aszondi ű nem bánti, mivelhogy ű tsak napszámba török, hanem az a másik az hidon igazi.

Hát tsakugyan ott állott az gonosz nagy szakállas. Annak fordultunk aztán, hanem az tsak törökül vartyogott.

- De mondok beszélhetsz pogány a ki irgalma van a zapádnak, avval elkezdgyük lágyítani istenössen az törököt, ordított is veszöttül.

No oszt, hogy az rőndér széjjel szödött benünket, aszondi mitsoda rőndetlenség ez? hát mondok a köröszvényök miatt esött ez az eset.

- Hát aszondi befelé valamennyien.

- Mondok a hidnál mögájjunk ekkitsit a Kátsa végett.

De mán akkor az Kátsát is vütték az mozsár lopás miatt, és így mögen összekerültünk mind a hárman.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Lyelöntés a zuly hidrul.

Tisztótt kösség, lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá értesitöm az kösségöt, hogy az Dunán mögen egy úly hidat tsináltak, és az képes ulyságbul olvastuk, hogy hid mögnyitás lösz és hogy a kiráj mögy azon által legelsőnek, hát mondok, én mék által másodiknak, vagy harmadiknak, hát mán lyókor röggel ott vótunk.

No fene nagy mesterségös alkotmány, van ojan hosszu, mint az mi falunk, ha nem hosszabb, mégis tsak kettő az lába, úgy beszélük, hogy árványkűbűl van mindakettő, de azon kívül aztán vasbul van annak mindön portzikája.

Aszondi a sógor, nálunk is vasbul köllene az hidakat rakatni.

- Akkor, mondok, el is lopnák az tzigányok.

- Aszondi a sógor, möglássa kend, hogy hiba van ebbe ö. m. a f.

- Mitsoda, mondok.

- Hát, aszondi, le fog szakanni az közepe.

Mondok ez neköm is mögfordult mán az eszömbe.

- No, aszondi, akkor ugy is lösz a'.

- De, mondok, még se lösz úgy.

- Mér?

- Hát azér sógor, mert ezt ojjan okos elméjü embör fundálta ki, hogy ha leszakanna is, hát főfelé szakanna, úgy van ez össze mestörködve.

- No, aszondi, az is möglöhet.

Egész délelőtt ott szaladgáltak a zurak, ki hintón, ki a maga lábán, de a kiráj ezön a napon tsak délharangszóra szabadulhatott a zország gongyaiból.

Hogy osztán mögérközött a kiráj, hát ojan parádé vót ott, hogy a püspök szentölés varga inas szabadítás ahon képest. De hogy tuggya a kösség, mijen az a nagyparádé, hát elmondom, hogyan vót.

Hát úgy vót az, hogy gyütt a kiráj az hintóba, oszt mögszállt az sátorba, oszt' úgy éjjönöztek, hogy össze dült vóna az hid is, ha nem vasbul tsinálták vóna. Oszt a kopasz is beszélt, mög az kiráj is beszélt, de egyiket se értöttük. Hát ijen vót az a nagyparádé.

Hanem most gyün az java. Mikor a kiráj elmondta, amit akart, aszondi lássuk, nints-e valami hiba a zuly hidba?

- Nints ebbe, - így a majsztör.

De alig tött a kiráj egypár lépést, aszondi, mögájjunk! Hát észre vött mán akkor egy nagy hibát, hogy két nagy vasnak az forgójába elfelejtettek szöget ütni. No, sok léhütő minyisztör, most vagy az tsávába!

Mögboszankodik ezön a zöreg kiráj, oszt aszondi, ha nem vóna ma az nevem napja hát fölakasztatnék egypár minyisztört, mert ihol e, szét esett vóna az hid, ha én nem vagyok.

Avval belékapar az zsebibe, hogy nints-e benne szög? Nem vót nála, tsak egy ezüst szög, mert a zarany szöggel röggel a fíja képit akasztotta az palota falára, de az is ölég vót, fölkapott egy heverő kalapátsot, oszt nagymérgeesen beleverte az salyát kezivel, rajta van a szögön a kiráji bötü is.

Oszt, hogy az Kátsa nagyon meresztötte a szömit a zezüst szögre, mondok elvidd azt a füstös pofádat, mert úgy képön legyintelek, hogy pokolkörképet látsz tüle, ebatta! Kerestük aztán az bötstelen nevü utat az szengöllér högybe, de még azt nem fúrik. Ölég kótség vót az kirájnak e za hid, száz ezör pöngönél is többe kerút, hát a högyet majd tsak a jövő aratás után fúrik átal.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Tanálkozás az Bartzával.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá, hogy a Balatoni babilonyban, a Bartzasógorral tanálkoztunk aggyisten mondok, mi szél hordi kendöt ide, tán követnézőbe gyütt kend?

- Nem biz én, - így felel, - mink az Pótzner nattságos urat választjuk mög a zidén is.

- Mondok, hát a Babó nattságos ur lökerült mán?

- Aszondi nagy baj esött avval.

- Mitsoda, mondok.

- Hát aszondi senki se tudja hun van az, aztán sok mindönfélét fúdogál arrúl a szél, mi igaz mi nem, a zembör nem tudhassa.

- Mégis hát mi?

- Hát aszondi egyik szó szörint fő mönt a zöreg kirájhon Bétsbe aztán nagyon odamondogatott neki, hát eltötték láb alul, de a Gera Malatz Pétör aszongya, hogy ez nem igaz, mert ő másképp hallotta.

- Hogyan mondok.

- Hát ugy, hogy a zöreg kiráj nem haragudott mög rája, hogy elmonta a mi bajunkat, azt monta, hogy majd segít a nagy adón, osztán möghítta ebédre. Hát el is mönt az Babó nattságos ur, oszt ott ebédölt a zarany tányérokbul, a kirájjal, kirájnéval mög a hertzegökkel. Hát mikor vége vót a zebédnek, aszondi a zöreg kiráj a zözvegy mönyinek, a Stepániának, hogy most mán szödd össze lelköm a zesztzájgot.

Hát össze is szötte, oszt mögolvasta, hát aszondi hiányzik egy arany kanál. No itt nagy keresésbe fogtak, nem vót a zarany kanál sehun, hát a Babó nattságos urat is mögnézték oszt ott vót a zarany kanál annak a tsizmaszárába.

- No, mondok, nem hittem vóna rúla.

- Aszondi a sógor, bizony nints másképpen. Hát azóta se láttuk az nattságos Babó urat.

- Hát most mán möre szavalnak kentők? Lyobbpártra-e vagy balpártra?

- Hát tudja kend, én azelőtt mindig lyobbpárti vótam, mivelhogy azt gondótam, egy szó ide vagy oda nem neheziti mög az magyar állapotát, de oszt, hogy az Bakaji nattságos ur beállította az kutya adót, hát mondok ha mán a zugatásra is adót vet az kormány, mahónap mán az kokas kukorékolást is mögadóztatik, hát azóta sógor kínálhatnak engöm akár borral, akár pizzel.

- Az a dörék mondok.

- Hát kend?

- Én mondok én is balpárti vagyok, de azér a lyobbpártra szavalok.

- No, aszondi, nem hittem vóna.

- Mondok a vizi puska milyatt van ez. Mert lássa kend, ha balpárti követöt választunk, hát a zadó tsak annyi marad, de így legalább lösz vizi puskája az kösségnek. Aztán a méltóságos báró uggyis hitvány tsontu embör hamar elhaggya a bőrit.

Bár tsupa ijen követöt választana a lyobbpárt.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá, hogy ez a levél nem a zén kezemirása, hát az onnan vagy, hogy nem én írom. Mert hogy im lezajlott nálunk is a választás, hát fekszők mostan az felyemre, mer ojan az felyem, mint az törött fazék és ha a kezemet birnám is, de látni nem látok, hát a Martzi filyam szödi írásba a zeleven szót, így vöszi hasznát az tudományak, a kit az mestör belé fenekelt.

Mert nem löhet választás hartz nélkül hála istennek, magam is aszondom, hogy mögérdemöltem, a mijért berepigették az felyemet és minekutánna most mán van vízi puskája az kösségnek, gyühetnek az gyüvő választáson. A Katufrék sógort mög azóta se láttam, oszt hogy ma bebotlik a kis filya a Zimre, mondok möggyütt-e mán apád?

- Mög aszondi.

- Hát édes anyád mit tsinál?

- Éteti.

- Kit te?

- A zapámat.

- Hát a zű felyit is beverték?

- Nem, aszondi.

- Hát beteg talán?

- Nem, aszondi.

- Hát mivel éteti a zanyád?

- Aszondi a fenével.

Mer bal vagyok a félfülemre is, az eset milyatt.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Tisztótt Kokas Márton sógor ur.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá haza köllött gyünni a követ választás miatt és a többi tapasztalatot majd innen hazúlról irom mög.

Hát ahogy haza értem, mán akkor annyi követ ur lődörgött a faluba, hogy majd szétszöttek. A feleségöm mög aszondi, hogy itt vót a méltóságos báró ur is és tisztöltet szépön mönnyek el hozzá hónap ebédre a zesküttekkal együtt.

Jóvan mondok. Avval összedoboltatom a zeskütteket mondok tisztótt gyüleközet, a báró ur ebédre hivott bennünket, hát mosgyatok mög, füsülköggyetök mög, a tsizmátokat kennyétök mög vagy szalonnával, vagy halzsirral, mert a püspök nem övött különbet, mint mink hónap.

Hát tsakugyan mögvót az nagy parádés ebéd. Én az méltóságos asszony mellett ültem, oszt aszondi, magába bizok én bíró ur, hogy mögválasztik a zuramat.

- Honne mondok, tsak kormánypárti ne vóna legalább, de nem baj, egy kerge bürgétül nem pusztul el a nyáj.

Aztán hogy ügön szép pirosra sült madarat hoztak, mi löhet ez mondok.

Aszondi fenyü madár.

Hát abbul ropogtattunk aztán kedvünk szörint különösen az piritott zsömjébül.

- Mondok mi van erre rá kenve?

Oszt hogy a méltóságos asszony elnevette magát, a báró mögmonta.

No erre se szóltunk se beszélünk, tsak vöttük az kalapunkat, de mán odabe düjjedt a szömünk.

Oszt aszondi a báró a gyüvő vasárnap mögen szivesen látom ebédre elgyüjjenek.

- Köszönnyük, nyögtem, de nem élünk izével.

Oszt döltünk kifelé ahogyan tsak löhetött.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

**A borbéjnél való tapasztalat.
A kiállítási tapasztalatok folytatása.**

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok és mikor azt hallottuk, hogy a kirájnén asszony kilátogat az kiállításra, mondok a sógornak.

- Simittassuk mög az pofánkat sógor, mert kend is ojan mán, mint az pajod.

- Jól van - aszondi, legalább azt is mögtapasztajjuk, hogy a zurak hogyan borotválkoznak ö. m. a f.

Hát bémöntünk az borbéjjon, az kiállítási kapu mellett.

- Mondok ekkis tsinositás végett gyüttünk, hogy ne lászson bennünket az kirájnén ijen szőrösöknek.

Avval leültet az borbéj egy nagy tyükör elé, hogy nézzem magamat, hát néztem is és láttam, hogy semmit se fogatkoztam, mióta hazúról elkövetkeztem.

Aztán egy szép fejer kendőt kötött az mejjemre, mondok magamba tán önni is adnak, de nem attak, hanem nagy habot vert az borbéj oszt úgy békent vele, hogy tsak ippeg a szömöm vót ki mög a zórom, no aztán ojan fájinul kezelte rajtam az borotvát, hogy egy könyv tsöpp se hullott a szömömbül. Gondótam is magamba, hogy ez ugyan nem Illován tanulta az mestörségit, mint az Mártony. Se nem köpdösött az képemre, se meg nem karimzsált.

De ez még nem vót öleg, elővött egy trüsszögtető üvegöt, aztán a képemre trüsszögtetött ügön módosan, ez tetszött a Durbints sógornak is, de még evvel se vót vége, körülkenögetött valami fehér lisztel, mire jó ez mondok.

Aszondi, hogy sima lögyön a kend ábrázattja.

- Mondok kár, hogy nints itt a zasszony, mert más ugyan mög nem simogat.

Akkor elővött egy gömböjü kefét, oszt körülforgatta az felyemön, mint valami kereket. Éreztem, hogy mindön szál hajamat külön mögigaziti az a kefe. De ugyis állott tülle az hajam, ojan röndösen, mint a most zsuppolt ház.

Végül az bajszomat kikeményítötte úgy, hogy féloldalt köllött járnom egész nap a zajtókon, mög a zurak között, de a Durbints sógor is úgy körül vót röndözve, hogy alig ösmertünk egymásra.

- No mondok, mit fizetök?

Aszondi 20-sz krajtzárt.

- Mondok ez hát fene dörága, de mögérte.

Avval kifizettem egy krajtzár hija nélkül.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Az ápfogról való tapasztalat.

Ahogy a zutcán megyünk, a körutcán, hát látunk ekkis ládát az kapun, oszt abba fogak vótak, emböri fogak üveg alatt.

- Nézze kend sógor, mondok, itt fogat is árulnak.

- Kinek köll az? aszondi.

- Mondok annak a kinek nintsen, mert én mán egyszer olvastam, hogy tsuda nagy tanálmányok vannak, a zembör akár harmintzkét fogat is vöhet pizér.

- Vögyünk aszondi a harangozó sógornak egy vagy két ápfogat, hagy örüjjön ö. m. a f.

- Lyól van mondok, ijen vendégfogat még ússe láttak a faluba.

Avval főkepesztetünk az geráditsonyon az fogas bótba, mondok az bagoj forma pápaszömös urnak, vönnénk itt fogat, ha nem nagy a zára, parasztnak valót, öreg embörnek, ne valami kis-asszonyinak való apró portékát. Akkor vöttük észre, hogy nem tud magyarul. Rámutatok az ápfogamra, hogy ojat aggyon, hát intöget is, hogy érti, avval beleültet egy kurta lábu karos székbe, azóta se ültem ojan fáin székbe.

A nimöt térül-fordul, oszt főnyiti az szályamat, gondótam mértéköt akar vönni az fogamról, mutatom is neki hagy nézze.

Hát azt a nimöt kirelájzumát a zapyának mikorra észrevöttem magamat, úgy kirántotta az fogamat, hogy azt hittem széjjel ropog a fejem, még tán le is fordútam vóna az székrül, de szöröntsére mögkapaszkodtam benne.

Oszt ott nyögtem, fenemód mögszédülve azt hittem a lélok is kiszakatt belülem, úgy lógott az felyem, mint a lopótök, oszt hogy látta, mijen nehezemre esött, hát egy pohár vizet nyútott. Mondok oszt nyögve legalább bort adjon mán, ha ijjen tsuffá tött, de nem adott a kutya.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

A Hunyadi apánk várába szörzött tapasztalatok.

Lyó egésségöt és hasolló lyókat kívánva beszélöm tovább az tapasztalatokat.

Mondok az Durbints sógornak hónap az Hunyadi apánk várába mögyünk és egésznap ott löszünk, azér hát korán indujjunk oszt valami kis lötyedéköt szöggyünk be előbb, mert hátha ott nem löhet falatozni. Hát jól be is laktunk, oszt az kulatsot is megtöttetem. A Hunyadi apánk vára pedig ott vagyon az nagy álló viz mellett, no szörnyü nagy körútornyos kúalkotmány, hid visz belé, környöskörül pedig mindönféle álgyuk hevernek.

Aszondi a Kátsa, hogy vigyázzunk, mert az kapanyél is elsül ha a zisten akari, de ahogy bele-néztünk, hát láttuk, hogy nintsenek mögtötve, mondok, hogy is maratt vóna puskapora Hunyadi apánknak, ellüvödözte mind a törökre.

Láttuk is a zegyik töröknek a tsontyait üvegládába. No úgy möglapintotta azt Hunyadi apánk, hogy mindön tsontya széjjel esött, a lovának mög tsak az felye maradt mög. Egy másik házba mög röttentő sok fegyvert láttunk, mind mögvötte mán a rozsdá, de ha mögen kiüt az 48-tz, hát lösz mihön kapni ne búsujjunk. No fene nagy bikarogyasztó embör löhetött az a mi Hunyadi apánk, vasbul vót neki még a zünge is. Oszt aszondi a Durbints sógor ezök a vas-ruhák nem mind a zű ruháji vótak, mert ki kisebb ki nagyobb, mondok az onnan van sógor, hogy mán gyerök korába is tiszta vasba ötözködött.

- Aszondi de hogyan möhetött bele az vasruhába?
- Mondok nem mönt a bele, hanem bizonyosan rákovátsolták.
- Hát akkor aszondi azt nem értöm, hogy hogyan gyütt ki belüle.
- Mondok aztat mán magam se értöm.

Oszt hogy mögláttuk a falon Rákótzí Ferentzöt leakasztottam a kulatsot az vállamrul, mondok erre iszunk öggyet sógor, oszt ittunk is az Rákótzí emléközetire. Ott láttuk a képe alatt az pélpáját is, no ménkü nagy tajték pélpá, mondok az Kátsának, úgy legyintelek itt képön, hogy kiesöl az várbul, ha sokat peslogsz erre a tajtékpélpára.

Oszt hogy Kossuth apánkat is mögláttuk mögen leakasztottam az kulatsot, mondok erre is igyunk öggyet, hát ittunk is, valamit az 13-m vértanura is ittunk. Hát van ott sok mindön, föl alá mög szanaszéjjel, vannak ott lántzra kötött könyvek is, ezök bizonyosan garabontziás diákok könyvei, ezökbül olvastak az falukra förgetegöt. Hát még a szöbbnél szöbb szobák, de hogy im itt mán nagyon a lábunkba szállott az fárattság mög a fejünk is huzott lefelé, neki támaszkottam a zajtónak oszt mondok, ni de ménkü szélös ágya vót Hunyadi apánknak, oszt aszondi egy ur, nem a Hunyadi apánk ágya az, hanem Mária Teréziájé, no mondok akkor hát pihenjünk mög ralyta, oszt belefeküttünk az sógorral a tzigány mög a földre, hát emmiatt töttek ki bennünket az Hunyadi apánk várábul.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Igazis. A választás előtt möglátogatott engöm az méltóságos báróné, mondok a zannyuknak löttyens hamar ekkis kávét ű méltóságának, aminthogy ugy is tött.

Hogy oszt bétálalta a zasszony a kávét mondok tán nem jó? De aszondi a méltóságos asszony nagyon fáin, tsak ekkitsit meleg. Oszt szépen elnyájaskottunk.

Kisvártatva belégyugom a zujjamat a kávéba, mondok mögihati mán méltóságod, nem meleg.

Hát mög is itta ügön lyó ézüven.

Tapasztalat az faluba.

- Fojtatása az tapasztalatoknak. -

Ahogy az kiállításon járdogáltunk hát egy faluba érköztünk a szélin.

- Mitsoda falu löhet-e mondok, hogy eddig nem hallottuk a zugatását.

Nézöm a végit, hogy mi van ráirva, hát nem vót ráirva ögyéb, mint az, hogy aszondi *tilos az dohánzás*.

- Mondok még se aratás, se takarás, hogy löhet e' sógor?

Aszondi az sógor a sok idegöny miatt löhet e'.

- No akkor mondok tsak dugja el, kend az pélpát.

Avval ki is veri az bagót a Kátsának oszt eltöszi az pélpát.

De még ötöt se léptünk, elibém lükken az röndér, hogy aszondi nem tud kend írást?

- Honne tudnék mondok, nagyon is tudok.

- Hát akkor aszondi vögye ki kend a pofálya közül azt a bagó szotyogtatót.

- Mondok alább ekkitsit hékás mer neköm szabad.

- De aszondi nem szabad itt sönkinek se.

- Mondok én bíró ur vagyok neköm nem parancsol az törvény.

De oszt hogy nagy tsudát vert ott a szóval, hát tsak eltöttem a pélpát énis, gondótam majd befüstölök én neköd az bírónál.

- Hát mondok ki ebbe a faluba az bíró ur?

- Aszondi az Gölléri natságos úr.

- Hát gyerünk mondok a sógornak igenyösen az kotsmába, vagy ha ott nints, az kösség házára.

De se tzégér, se kaloda, hiába lyártunk, nézelöttünk:

- Gyerünk be valamöjik házba mondok, majd eligazitanak bennünket hát be is möntünk. Oszt ahogy benézök a zalytón, hát látom, hogy ott ül a zöreg Szekeres Miháj sógor valami mönnyasszony van előtte mög egy völegény oszt pélpá volt a kezibe. Mán tiz esztendeje innen onnan, hogy nem láttam, de azér rögvést mögösmertem. Mondok a Durbints sógornak:

- Igaz é, hogy a Miháj sógor.

- Az a' ö. m. a f.

Hanem, hogy a zajtó be vót lántzóva tsak úgy kajátottam be, hogy

- Aggyisten sógor.

De biz az a fület se billentötte.

- Ez mögsiketüt mondok möte nem láttam.

Avval leakasztom az lántzot oszt belépök.

- Aggyisten mondok nagyot kajátva, oszt nyútom neki az kezemet.

De az tsak a zasztarra mered az szömivel.

- No mondok ez lyó bé keffentött, vájjon hun ihatott annyit.

Oszt lyól mögrázom.

- Mihály sógor.

Hát úgy lefordút az székrű, hogy a lába az fejihön vágódott.

- Tyű a zirgalmát mondok ez möghótt, hamar ekkis vizet hugám, mondok a mönnyasszonnak, de asse mozdult.

Hát osztán az kulatsombul öntögettem az képire, oszt akkor mögszólal egy ur, ho kűbül van a.

- Mondok kűbül?

- Abbúl aszondi.

- Hát mondok hogyan vátozott a sógor kűé.

- Úgy tsinálták.

- Má mondok vagy kű, vagy sógor, de mind akettő nem löhet, oszt elléptünk onnan, nehogy ott lapíjjon bennünket az törvény.

Oszt hogy a zúr velünk gyűtt, oszt biztatott, hogy ne féjje, kérdözöm, hogy kitsoda mitsoda, hát azt felelte, hogy tatár ű egy idevaló gumilásztikum oskolába, de azúta se láttuk.

Örültem is, hogy az falu végire érköztünk, tzigányok is vótak ott, oszt oda kajált az Kátsa, hogy aszondi.

- Atse devleha roma.

- Húzd rá mondok én is mulassuk ki az nagy ijetségöt.

Oszt akkor láttuk, hogy azok se igazi tzigányok.

Aszondi a Kátsa mingyár gondótam, hogy nem igazi tzigányok, mer az purgyék fő vannak ötözködvé.

Oszt hogy a röndérhön vissza kerütünk, aszondi ahun beszéget a Gölléri natságos úr.

- No mondok mingyán gondótam hogy itt öspörös az biró, mer nagyon pápista formája van a zegész falunak.

A zíró gráfrul mög a zátrézi kutrul való tapasztalat.

Most mán a végit irom az tapasztalatoknak mer a zokosságbul se lyó az sok mög aztán télön nehezen is kezelöm az kalamust a sok gyesznótor miatt, mög aztán ugy vöszöm észre nagyon figurás ulyság az Kokas Mártony hátha nevetni valónak nézi valaki a zén tapasztalatajimat pedig ezök mind tanulságossak.

Ahogy ott szalonnázunk az tündérkut mellet hát a Kátsa mög szomjuhozik oszt beléereszti a felyit a vízbe, oszt ott szörtyögteti a vizet ügön lyó ézüven. Aszondi egy bakter féle hogy erre mög amarra a zapád irgalmát hogy meröd azt tönni?

- Mondok lassabban tisztótt úr kár úgy potskondiázni a zidegöny embört, mer arra való a viz, hogy mögigya a zembör.

Rám néz erre a zúr oszt nagyon mögörvendözik a látásomon, oszt aszondi hát nem ösmer mán kend?

- Mondok úgy véleködök a zúrra valahogy de nem birom elősmerni, hogy kitsoda.

Oszt akkor mondta mög hogy ű a Borotvás Pétörnek a második filya, mondok hát te vónál aszondi ű. Hát mondok akkor had igyék az Kátsa, de aszondi nem egésségös e za viz, mer villamos batalionyok vannak benne, avval föstik a vizet mindön este.

Nem árt a tzigánynak mondok az tsukoláda se akit az báró adott mondok. Oszt hogy a Borotvás gyerök a zátrézi kutat ajállotta, hát mondok akkor én nem iszok ebbül, hanem azt tapasztajjuk mög.

Sok kifeszitött derótot láttunk a zuton az felyünk fölött, éppeg ojanok vótak mint az vasut mellett, de különbek. Mondok egy úrnak mi löhet ez aszondi telegráf.

- Mire lyó ez mondok, hát aszondi ezön elröpül a szó akárhová egy pillanat alatt, oszt leiródik ott ahun akari a zembör.

- Mondok a mi falunkba is?

Aszondi ott is.

- Hát mondok hun köll belé adni a szót?

- Aszondi amott abba a fehér házba.

- Sógor mondok röpitsünk haza egy-két szót, hagy' örüjjön a kösség.

Hát bémöntünk, oszt mondok a zúrnak izennye mög haza, hogy egésségösek vagyunk hálaistennek.

Aszondi ott a papiros a zasztalon, irgya rá kend amit akar, aztán aggya ide.

Odamögyök, hát ott vót egy palajbász de madzagra vót kötve.

- Mondok a zurnak evvel nem löhet.

- Aszondi hát tsak faraggya mög kend, de mondok nem abba van az hiba, hanem, hogy nem tudom az nyelvemhön rakni.

Mögengette aztán, hogy levággyuk, tsak hogy lába ne kejjön.

Hát aztán leirtam ezt a pár szót, hogy mondok tisztót kösség lyó egésségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mink is egésségösek vagyunk, mejhöz hasolló lyókat kívánunk, és a Kátsa is

egésségös, de a sógornak tennap hasrágása vót, mer a báró tsukoládával traktált bennünket, nem győztük magunkat melegített borral, az kisbíró dobojja ki, hogy tisztójjuk a zegész kösségöt és hogy semmi balyunk sintsen, tsak éppen a röttentő drágaság, továbbá láttuk az kirájt is, mög az kirájnét is, de a Vekerlét még nem láttuk, és vótunk az Mátyás kiráj temp-lomába is, a högyön, no a zojan gyönyörűségös, hogy ahon fogható nintsen, mög más mindönt is láttunk, de majd azt otthon mongyuk el, mert immáron nagyon ihatnám én is, a sógor is, a Kátsa mán ivott.

Többet is irtam vóna, de mán nem engette az papiros.

- Hát mondok ihol a zírás.
- Aszondi hiba van benne.
- Mitsoda mondok.
- Aszondi nints ralyta, hogy hova kinek.
- Mondok az Kösségnek. Azt is rákölletött gajabintani.
- Aszondi hát a kend neve.
- Mondok Göre Gábor bíró úr.
- Aszondi írja rá azt is.
- Mondok nem fér arra mán egy fíja bötü se.
- Hát akkor aszondi nagy mérgesen, írja az hátára.

Oszt bétsapi az ablakot.

Fene ebbe a nimötbe mondok, hát hogyan irjam az hátamra?

Mögzörgetöm a zablakot mondok írja rá a zúr mer én nem tudom. Oszt fordítom neki az hátamat.

De nem írta rá. Aszondi fizessek 3 frt 43 krt.

- Mér fizessek mondok.
- Azér aszondi mer mindön szó 3 krajtzár.

No fene dörága.

Erre aztán kitörűgettük a zegészet tsak 10-iz szó maratt a zelejibül, oszt a zablakon néztük hogyan nyomogati belé az masinába az markával a zizenetöt.

Itt mögen mögzörgetöm a zablakot, aszondi mi köll.

Mondok van-e itt tsókokográf is?

Mi az aszondi.

Mondok a feleségöm erányába szeretném.

De annem vót.

Hát főkerestük a zátrézi kutat, ott vót az kiállítás szögletibe.

A sógor ivott először, de ahogy főhajti az poharat, hát az szájáhon kap, mög az hasáhon oszt káromkodik pogányul.

- Mi a baj mondok.

- Aszondi ojan forró e za viz, mint a fene.

No mondok hát akkor üsse mög a zistennyila ezt a zátrézi kutat de bolondá töttek bennünket.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

Levél.

Tisztótt Mártony sógor lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mögkaptam az levelit a möjikbe azt iri hogy kűggyek hébekorba nótát is, hát ezöntul ha öszve eszkábálok egy két nótát, mindig mögkűdöm, de nem ügön foglalatoskodok én avval, tsak az pintzémbe, mikor kivűszöm magammal az Kátsát is, oszt mivelhogy a Durbints sógor szeret danógatni, hát neki pöndörítök néha egy-egy nótát, oszt azon mulatozunk, de mivelhogy nem irjuk föl, hát el-felejgettyük, de mán ezután köréta nélkül nem mögyök az pintzébe.

Hát az a legujabb nóta, hogy aszondi:

Esik a hó! Nints mán virág.
Temető az egész világ.
Én is a föld alatt vagyok.
A pintzébe búslakodok.

Sárga levél az faágon
Elmulik az efjúságom
Sárga levél födre lehull.
A zén kedvem de béborul.

Mikor én még legény vótam
Hermanyikás tsizmát hordtam.
Hét tulipány a szűrömön.
Fodor Ilka a szivemön.

Ha beléptem az kotsmába
Hej kotsmáros ami drága!
Tsókot attam a Martsának.
Öt forintost a Kátsának*

Vén asszony mán a zén Ilkám
Botskor lött al legény tsizmám
Vájogvető lött az Kátsa,
Hej! ez a világ fojása.

Ebbizony nem nadrágos vers, de nótára igen alkalmas, máskor majd vigabbra szödöm, de tennap még nagyon elejin vótunk a zűdőnek mikor ezt elő faragtam, pedig ezt mán tapasztalásból tudom, hogy lyó nóta csak akkor teröm, mikor mán az bortul mögkedvesödik a zembör.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

Itt az vége.

* Igaz-e Kátsa?

- Rigen vót azs biró uram.